



## **STICHTING PENSIOENFONDS ACHMEA**

Actuariële en bedrijfstechnische nota

Per 1-1-2018

VERSIE: 1 FEBRUARI 2018

## INHOUDSOPGAVE

|          |   |           |
|----------|---|-----------|
| <b>1</b> | <b>WIE IS SPA?</b>  | <b>4</b>  |
| 1.1      | Introductie SPA   | 4         |
| 1.2      | Doelstelling, missie, visie en strategie                                | 4         |
| 1.2.1    | Doelstelling  | 4         |
| 1.2.2    | Missie  | 4         |
| 1.2.3    | Visie en strategie  | 4         |
| 1.2.4    | Invulling van de strategie  | 5         |
| 1.2.5    | Pensioenovertuigingen   | 6         |
| 1.3      | Risicohouding   | 7         |
| 1.3.1    | Kwalitatieve risicohouding  | 7         |
| 1.3.2    | Kwantitatieve risicohouding   | 8         |
| 1.3.3    | Procedure uitvoering, vaststelling en verantwoording haalbaarheidstoets | 9         |
| 1.4      | Opdrachtaanvaarding   | 10        |
| 1.5      | Doel van de actuariële en bedrijfstechnische nota                       | 11        |
| <b>2</b> | <b>DE ORGANISATIE VAN SPA</b>   | <b>12</b> |
| 2.1      | Inleiding   | 12        |
| 2.2      | Bestuur   | 13        |
| 2.3      | Bestuursbureau  | 14        |
| 2.4      | Raad van toezicht   | 15        |
| 2.5      | Verantwoordingsorgaan   | 16        |
| 2.6      | Commissie voordracht en commissie verkiezingen                          | 17        |
| 2.7      | Accountant  | 17        |
| 2.8      | Actuaris  | 17        |
| 2.9      | Compliance Officer  | 17        |
| 2.10     | Beleggingen en administratie  | 18        |
| 2.11     | Commissie van Beroep en Klachtenmanagement                              | 18        |
| 2.12     | Integriteitsbeleid  | 18        |
| 2.13     | Financieel Crisisplan   | 19        |
| <b>3</b> | <b>AANSLUITING WERKGEVERS EN VERKRIJGING DEELNEMERSCHAP</b>             | <b>20</b> |
| 3.1      | Aansluiting werkgever   | 20        |
| 3.2      | Deelnemerschap werknemers   | 20        |
| 3.3      | Eigen bijdrage werknemers   | 21        |
| 3.4      | Uitvoeringsovereenkomst   | 21        |
| 3.5      | Beleid waardeoverdrachten   | 22        |
| 3.5.1    | Individuele waardeoverdrachten  | 22        |
| 3.5.2    | Collectieve waardeoverdrachten  | 22        |
| <b>4</b> | <b>DE PENSIOENREGELING</b>  | <b>24</b> |
| 4.1      | Korte omschrijving van de pensioenregeling                              | 24        |
| 4.1.1    | Pensioenreglement 1   | 25        |
| 4.2      | Toeslagen   | 28        |
| 4.2.1    | Actieve deelnemers en arbeidsongeschikten                               | 28        |
| 4.2.2    | Pensioengerechtigden, arbeidsongeschikten en gewezen deelnemers         | 28        |
| 4.2.3    | Voorwaardelijkheidsverklaringen   | 29        |
| 4.3      | Overgangsregelingen   | 29        |

**STICHTING PENSIOENFONDS ACHMEA**

|            |   |           |
|------------|---|-----------|
| <b>4.4</b> | <b>Arbeidsongeschiktheid</b>  | <b>29</b> |
| 4.4.1      | Verzekering arbeidsongeschiktheidspensioen                                      | 29        |
| 4.4.2      | Premievrije voorzetting van de pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid         | 29        |
| <b>5</b>   | <b>HERVERZEKERING EN UITBESTEDING</b>   | <b>31</b> |
| <b>5.1</b> | <b>Herverzekering</b>   | <b>31</b> |
| <b>5.2</b> | <b>Uitbesteding</b>   | <b>31</b> |
| <b>6</b>   | <b>FINANCIEEL KADER</b>   | <b>34</b> |
| <b>6.1</b> | <b>Inleiding</b>  | <b>34</b> |
| <b>6.2</b> | <b>Grondslagen van SPA</b>  | <b>34</b> |
| 6.2.1      | Vaststelling Technische Voorzieningen   | 34        |
| 6.2.2      | Actuariële grondslagen van SPA  | 35        |
| <b>6.3</b> | <b>Premiebeleid</b>   | <b>36</b> |
| 6.3.1      | Kostendekkende premie   | 36        |
| 6.3.2      | Bij de aangesloten ondernemingen in rekening te brengen bijdragen               | 36        |
| 6.3.3      | Toets op de toereikendheid van de bijdragen van de aangesloten ondernemingen    | 37        |
| <b>6.4</b> | <b>Omvang van het vereist eigen vermogen en minimaal vereist eigen vermogen</b> | <b>38</b> |
| <b>6.5</b> | <b>Toeslagenbeleid</b>  | <b>40</b> |
| <b>6.6</b> | <b>Beleggingsbeleid</b>   | <b>42</b> |
| 6.6.1      | Inleiding   | 42        |
| 6.6.2      | Opzet en uitvoering vermogensbeheer   | 42        |
| 6.6.3      | Strategisch beleggingsbeleid  | 45        |
| 6.6.4      | Evaluatie beleggingsresultaten  | 47        |
| <b>7</b>   | <b>FINANCIËLE STURINGSMIDDELEN</b>  | <b>47</b> |
| <b>7.1</b> | <b>Premiebeleid</b>   | <b>47</b> |
| <b>7.2</b> | <b>Beleggingsbeleid</b>   | <b>47</b> |
| <b>7.3</b> | <b>Toeslagenbeleid</b>  | <b>47</b> |
| <b>7.4</b> | <b>Aansprakenbeleid</b>   | <b>48</b> |
| <b>8</b>   | <b>COMMUNICATIE</b>   | <b>49</b> |
| <b>8.1</b> | <b>Beleidsplan</b>  | <b>49</b> |
| <b>8.2</b> | <b>Jaarplan</b>   | <b>50</b> |
| <b>9</b>   | <b>RISICOMANAGEMENT</b>   | <b>51</b> |
| <b>10</b>  | <b>VASTSTELLING ACTUARIËLE EN BEDRIJFSTECHNISCHE NOTA</b>                       | <b>52</b> |
|            | <b>BIJLAGE I: VERKLARING INZAKE BELEGGINGSBEGINSELEN</b>                        | <b>53</b> |
|            | <b>BIJLAGE II PARTNERFREQUENTIE</b>   | <b>61</b> |
|            | <b>BIJLAGE III FINANCIEEL CRISISPLAN</b>  | <b>62</b> |
|            | <b>BIJLAGE IV INCIDENTENREGELING</b>  | <b>76</b> |
|            | <b>BIJLAGE V GEBRUIKTE ERVARINGSSTERFTE SPA</b>                                 | <b>77</b> |

## 1 WIE IS SPA?

### 1.1 Introductie SPA

Stichting Pensioenfonds Achmea is per 1 januari 2005 opgericht onder de naam Stichting Pensioenfonds Achmea Personeel (SPAP). Per 1 juni 2009 fuseerde SPAP (als verkrijgende stichting) met Stichting Pensioenfonds Interpolis (SPI). De naam van de stichting wijzigde daarbij in Stichting Pensioenfonds Achmea (SPA of het pensioenfonds). De economische ingangsdatum van de fusie was 1 januari 2009.

De huidige pensioenregeling is van kracht sinds 1 januari 2009 en voor het laatst aangepast per 1 januari 2018.

### 1.2 Doelstelling, missie, visie en strategie

#### 1.2.1 Doelstelling

De doelstelling van SPA is het nu en in de toekomst uitbetalen van pensioenen. Deze pensioenen voorzien in een inkomen bij ouderdom, overlijden of arbeidsongeschiktheid. Daarbij streeft SPA ernaar de opgebouwde pensioenaanspraken en pensioenrechten waar mogelijk jaarlijks te indexeren conform de pensioenambitie die is vastgelegd in hoofdstuk 4.

#### 1.2.2 Missie

Samen met onze deelnemers en cao-partijen zorgen wij met solide financieel beleid en goede en efficiënte uitvoering voor waardevast inkomen voor later. De missie van SPA is het effectief en efficiënt uitvoeren van de pensioenregeling van Achmea. Deze pensioenregeling is overeengekomen tussen vertegenwoordigers van de werkgevers- en de werknemersorganisaties (hierna genoemd: sociale partners) als belangrijk onderdeel van de collectieve arbeidsvoorwaarden en is vastgelegd in de pensioenovereenkomst en het pensioenreglement. De pensioenregeling is onderscheidend in de zin, dat deze past bij de door sociale partners beoogde duurzame arbeidsrelaties. Om deze reden willen de stakeholders zelf besturen en controle houden over de uitvoering van de pensioenregeling.

#### 1.2.3 Visie en strategie

In de visie van het bestuur van SPA levert het collectieve karakter van SPA voordelen op. Naast de voordelen van het delen van verzekeringstechnische en beleggingsrisico's binnen SPA zorgt het collectieve karakter voor (kosten-)efficiëntie bij het beheer van pensioengelden. Het bestuur van SPA realiseert zich dat een evenwichtige verdeling van baten en lasten tussen de generaties een

belangrijke voorwaarde is voor het handhaven van de (intergenerationele) solidariteit binnen SPA. Het vertrouwen van de stakeholders in SPA staat in de visie van het bestuur van SPA centraal. Daartoe dient het bestuur van SPA te allen tijde integer te handelen conform de geldende wet- en regelgeving en het toezichtkader. Transparantie in communicatie en klantgerichtheid spelen daarbij een grote rol. Tenslotte vormt een efficiënte en effectieve uitvoering de basis voor een goed pensioenresultaat. SPA heeft de ambitie om hierin onderscheidend te zijn. Dit is vertaald in een gewaagd doel: SPA is een door deelnemers, sociale partners en maatschappelijke omgeving volledig vertrouwd pensioenfonds.

De beleggingsfilosofie van SPA bestaat uit de overtuiging dat voor het realiseren van een goed pensioenproduct het noodzakelijk is dat het beleggingsbeleid wordt afgestemd op de ten doel gestelde uitkeringen. Inzicht en beheer van de toekomstige pensioenuitkeringen vormen daarmee het vertrekpunt voor het beleggingsbeleid van SPA. De verwachte toekomstige pensioenkasstromen worden zo goed als mogelijk gerepliceerd met kasstromen van beleggingen. Tegelijkertijd wordt bewust beleggingsrisico genomen. De omvang daarvan is evenwel direct gekoppeld aan het benodigd rendement vanuit de pensioendoelstelling, rekening houdend met de collectieve risicohouding van de deelnemers van SPA.

De kernwaarden van SPA zijn als volgt:

- Onafhankelijk
- Betrokken
- Omgevingsbewust
- Resultaatgericht

### 1.2.4 Invulling van de strategie

SPA streeft naar een zeker, betaalbaar en waardevast pensioen. Hierbij geldt dat:

- Het beleid van SPA evenwichtig en zorgvuldig vormgegeven dient te zijn;
- Risico's zorgvuldig worden afgewogen en adequaat worden gemanaged;
- Processen goed en adequaat ingericht worden en op beheerste wijze worden uitgevoerd en vastgelegd;
- Voorlichting en informatie begrijpelijk en de communicatie duidelijk dienen te zijn.

De belangrijkste risico's komen voor bij het toekennen en de administratie van pensioenaanspraken en –rechten, bij het beleggen van de beschikbare middelen en bij de informatie naar de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden.

Om een kostenefficiënte organisatie te bewerkstelligen kan SPA besluiten om werkzaamheden uit te besteden, mits de hiermee gepaard gaande risico's beheersbaar blijven. Dit laatste wordt bevorderd door het toepassen van het uitbestedingsbeleid van SPA en het maken van duidelijke afspraken over uitvoering, rapportering en controlemaatregelen met partijen waaraan werkzaamheden uitbesteed worden (Service Level Agreements).

Voor het beleggen is een beleid ontwikkeld op basis van ALM-studies en de daarop gebaseerde strategische keuze van de beleggingsmix. Voor de uitbesteding van vermogensbeheer wordt een uitgebreid schriftelijk mandaat gemaakt, inclusief rapportering en controlemaatregelen. Het bestuur van SPA streeft naar duidelijke en begrijpelijke communicatie richting (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden. Het bestuur van het pensioenfonds heeft zich hierbij ten doel gesteld om de communicatie met (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden zoveel mogelijk af te stemmen op hun persoonlijke situatie en waar nodig op individuele basis te communiceren. Deze doelstelling is uitgewerkt in het beleidsplan communicatie.

### 1.2.5 Pensioenovertuigingen

#### Inleiding

Spa heeft haar 'pensioenovertuigingen' vastgelegd. Deze zijn tot stand gekomen door intensieve gesprekken binnen het bestuur en met de stakeholders over strategie en toekomst van het fonds. Met deze pensioenovertuigingen wenst SPA vanuit haar eigen filosofie en strategie voor nu en naar de toekomst invulling te geven aan haar voornaamste pensioenuitgangspunten bij de uitvoering van de pensioentoezegging.

Deze pensioenovertuigingen worden periodiek geëvalueerd en voor zover nodig aangepast.

#### SPA zorgt duurzaam voor inkomen voor later

SPA voert de pensioenregelingen uit voor de medewerkers van Achmea en aangesloten ondernemingen. In alles wat SPA doet streeft SPA samen met de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden en sociale partners duurzaam naar inkomen voor later.

De pensioenregeling van SPA past bij de door sociale partners beoogde duurzame arbeidsrelatie. SPA vindt het van belang dat pensioen zijn oorspronkelijke doel behoudt en voorziet in inkomen bij overlijden en ouderdom.

SPA gaat voor continuïteit in inkomen door goed rendement zonder de risico's uit het oog te verliezen, maar ook door duurzaamheid in bestuur, ambities en beleid.

De bedrijfs- en pensioenuitvoering van SPA is dan ook zodanig ingericht dat SPA hoogwaardige kwaliteit levert tegen marktconforme kosten.

Het vertrouwen van de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden en sociale partners in SPA staat centraal. SPA zorgt voor het pensioen van al haar (ex-)collega's. Het beleid van SPA is daarom evenwichtig en zorgvuldig vormgegeven.

Om dit waar te kunnen maken handelt SPA integer en transparant.

### SPA houdt vast aan het collectieve en solidaire karakter van de pensioenregeling

Het coöperatieve gedachtengoed is voor SPA leidend. In de visie van SPA levert het collectieve karakter veel voordelen op. Naast de voordelen van het delen van verzekeringstechnische en beleggingsrisico's binnen ons pensioenfonds zorgt het collectieve karakter voor (kosten-) efficiëntie bij het beheer van pensioengelden.

SPA bewaakt de collectiviteit zorgvuldig.

Hiermee spreidt SPA haar risico's en zijn haar kosten relatief laag. Dit levert een beter rendement op.

SPA maakt zich hard om de solidariteitsaspecten binnen de pensioenregelingen blijvend mogelijk te maken.

SPA realiseert zich dat een evenwichtige verdeling van baten en lasten tussen de generaties een belangrijke voorwaarde is voor het handhaven van de (intergenerationele) solidariteit binnen het pensioenfonds.

### SPA streeft naar een zeker, betaalbaar en waardevast pensioen

SPA streeft er naar om de pensioenen binnen de gestelde kaders te verhogen. Het is belangrijk dat de koopkracht voor haar (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden via toeslagverlening zo veel mogelijk behouden blijft.

De voorwaardelijkheid van het toeslagenbeleid betekent dat SPA deze niet altijd kan toekennen. Het bestuur neemt hierover elk jaar een besluit.

Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening heeft SPA geen bestemmingsreserve. De toeslag financiert SPA uit het vrije vermogen van het pensioenfonds.

### SPA verzorgt voorlichting en communicatie in duidelijke en begrijpelijke taal

Transparante en klantgerichte communicatie speelt voor SPA een grote rol. Het bestuur stelt zich hierbij ten doel de communicatie met de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden zoveel mogelijk af te stemmen op hun persoonlijke situatie. Daarbij speelt informatie over de verwachtingen en financiële positie van het fonds ook een belangrijke rol.

SPA betreft de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden actief en maakt hen bewust van hun eigen verantwoordelijkheid voor hun inkomen voor later.

SPA streeft hierbij naar dialoog en het bieden van handelingsperspectief. SPA ondersteunt de deelnemers daarbij en reikt middelen aan. Deelnemers krijgen inzicht in hun financiële toekomst en zijn in staat daarnaar te handelen.

Inzicht biedt overzicht wat volgens SPA leidt tot duurzaam vooruitzicht.

## **1.3 Risicohouding**

### **1.3.1 Kwalitatieve risicohouding**

Het bestuur van SPA heeft een risicobewuste houding. SPA streeft er naar om de nominale aanspraken geïndexeerd na te komen. Inflatie holt de waarde van de nominale uitkeringen uit en

gezien het lange termijn karakter van pensioenen is het belangrijk dat de koopkracht van het pensioen via indexatie behouden blijft. Het lopen van beleggingsrisico kan acceptabel zijn in het streven naar koopkrachtbehoud, zelfs indien dit betekent dat onder omstandigheden de nominale aanspraken niet geheel kunnen worden nagekomen.

De mate van risicoacceptatie van het bestuur is onder andere gebaseerd op de volgende kwalitatieve overwegingen:

- Het opgebouwde pensioen vormt na pensionering en bij overlijden de belangrijkste bron van inkomen voor de pensioengerechtigden van SPA;
- De uit de uitvoeringsovereenkomst voortvloeiende premieomvang is klein in relatie tot de pensioenverplichtingen, waardoor de sturingskracht van premie-aanpassingen beperkt is. SPA streeft naar een waardevast pensioen;
- Een afgewogen balans tussen te nemen risico's en het naar verwachting te realiseren beleggingsrendement is noodzakelijk om op langere termijn invulling te kunnen geven aan de pensioenambitie. Voor het nastreven van de pensioenambitie dient het bestuur van SPA bereid te zijn om beleggingsrisico te nemen en een beleggingsrendement na te streven dat hoger is dan de risicovrije marktrente;
- Bij slechte economische omstandigheden acht het bestuur van SPA het uitlegbaar dat indexatie wordt gekort. Kortingen op de pensioenaanspraken en –uitkeringen dienen zoveel mogelijk te worden voorkomen.

De risicobereidheid kan worden beïnvloed door de actuele financiële positie van SPA. Periodiek wordt beoordeeld of de ambitie van SPA nog haalbaar is. Het vasthouden aan een onmogelijke ambitie is immers niet zinvol. Bij de keuze voor een bepaald beleid wordt niet alleen een verwachte ontwikkeling beoordeeld maar ook scenario's die gunstiger of minder gunstig zijn dan de verwachte ontwikkeling. De ambitie dient in de meeste scenario's te kunnen worden behaald.

Als de financiële situatie van SPA verbetert, wordt bij voorkeur minder risico genomen, omdat de ambitie dan in evenveel of meer gevallen haalbaar is met minder risico.

### 1.3.2 Kwantitatieve risicohouding

De risicohouding wordt geconcretiseerd door de vaststelling van risicogrenzen (het vereist eigen vermogen en de grenzen van de haalbaarheidstoets). Bij een overschrijding vindt er een beleidsdiscussie plaats. Risicogrenzen maken het mogelijk om op een vooraf vastgelegde en objectieve manier te beoordelen of het risico hoger of lager is dan vooraf is toegestaan. Echter, bij overschrijding van risicogrenzen zal geen automatische aanpassing van beleid plaatsvinden, maar een kwalitatieve discussie, rekening houdend met de situatie en inzichten van dat moment.

Pensioenresultaat:

Pensioenuitkeringen, geïndexeerd en gekort conform fondsbeleid

---

Pensioenuitkeringen, o.b.v. volledige opbouw en volledige prijsindexatie



Dit pensioenresultaat wordt door middel van een haalbaarheidstoets per geboortecohort vastgesteld en vervolgens op basis van gewogen aantallen vertaald naar een pensioenresultaat op fondsniveau. Bij de vaststelling van dit pensioenresultaat wordt geen rekening gehouden met nieuwe toetreders, maar wel met toekomstige opbouw en ontslag- en pensioneringskansen van huidige actieven.

Het bestuur heeft, in samenspraak met sociale partners, de volgende risicohouding (lange termijn) vastgesteld met betrekking tot het pensioenresultaat:

Ondergrens 1: Vanuit de situatie waarbij de dekkingsgraad gelijk is aan het vereist eigen vermogen (VEV) dient de mediaan van het pensioenresultaat tenminste gelijk te zijn aan 90%.

Ondergrens 2: Vanuit de feitelijke dekkingsgraad dient de mediaan van het pensioenresultaat tenminste gelijk te zijn aan 95%.

Ondergrens 3: Vanuit de feitelijke dekkingsgraad dient de maximale afwijking ten opzichte van de mediaan in het geval van een "slechtweerscenario" (lees: 5e percentiel) 35% te bedragen.

Het bestuur heeft de volgende risicohouding (korte termijn) vastgesteld met betrekking tot het vereist eigen vermogen: Het vereist eigen vermogen varieert op basis van het huidige strategische beleggingsbeleid grofweg tussen 13% en 17%. Het bestuur en sociale partners hebben aangegeven dat de bovenstaande begrenzings van het VEV indicatief zijn. Zij achten het gewenst enige beleidsvrijheid te behouden om eventueel in de toekomst sturing te kunnen geven aan het strategisch beleggingsbeleid.

### 1.3.3 Procedure uitvoering, vaststelling en verantwoording haalbaarheidstoets

#### **Uitvoering**

Periodiek wordt een haalbaarheidstoets uitgevoerd die op basis van een stochastische analyse inzicht geeft in de samenhang tussen de financiële opzet van het pensioenfonds, het verwachte pensioenresultaat en de risico's die daarbij gelden.

Het bestuur beslist tijdig welke organisatie de haalbaarheidstoets zal uitvoeren.

Bij de invoering van een nieuwe pensioenregeling en bij significante wijzigingen wordt een aanvangshaalbaarheidstoets uitgevoerd. De eerste aanvangshaalbaarheidstoets is uitgevoerd in verband met de invoering van het nFTK en is vóór 1 oktober 2015 ingediend bij DNB.

Met de aanvangshaalbaarheidstoets wordt getoetst of:

- Het verwachte pensioenresultaat op fondsniveau boven de door het pensioenfonds gekozen ondergrens voor dit pensioenresultaat blijft;
- Het premiebeleid over de gehele berekeningshorizon voldoende realistisch en haalbaar is;
- Het pensioenfonds voldoende herstelcapaciteit heeft om naar verwachting vanuit de situatie dat aan de vereisten voor het minimaal vereist eigen vermogen wordt voldaan, binnen de looptijd van het herstelplan aan de vereisten voor het vereist eigen vermogen te voldoen;

- Het pensioenresultaat op fondsniveau in het slechtweersscenario niet teveel afwijkt van het verwachte pensioenresultaat op fondsniveau, waarbij het pensioenfonds de maximale afwijking daarvoor heeft vastgesteld.

Vanaf 2016 voert het pensioenfonds jaarlijks een haalbaarheidstoets uit en rapporteert die uiterlijk 30 juni van het lopende boekjaar aan DNB.

Bij de jaarlijkse haalbaarheidstoets wordt getoetst of:

- Het verwachte pensioenresultaat op fondsniveau boven de door het pensioenfonds gekozen ondergrens voor dit pensioenresultaat blijft;
- Het pensioenresultaat op fondsniveau in het slechtweersscenario niet teveel afwijkt van het verwachte pensioenresultaat op fondsniveau, waarbij het pensioenfonds de maximale afwijking daarvoor heeft vastgesteld.

Voor de uitvoering van de (aanvangs)haalbaarheidstoets met rapportagedatum 1 januari, gelden de voorschriften als bedoeld in artikel 30 tot en met artikel 30c van de Regeling Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling. De (aanvangs)haalbaarheidstoets wordt onder andere uitgevoerd op basis van de pensioenfondsbalans en de onderliggende gegevens op de rapportagedatum, waarbij gebruik gemaakt wordt van de door DNB beschikbaar gestelde scenario's.

### **Vaststelling**

In overleg met sociale partners is door het bestuur de risicohouding vastgesteld. Na de vaststelling van de risicohouding en de daarbij te hanteren ondergrenzen (zoals benoemd in 6.6.1) is de (aanvangs)haalbaarheidstoets uitgevoerd.

Met de (aanvangs)haalbaarheidstoets is en wordt getoetst of het verwachte pensioenresultaat en het pensioenresultaat in het slechtweersscenario in lijn zijn met de door het pensioenfonds vastgestelde ondergrenzen. Het bestuur stelt vast of uit de aanvangshaalbaarheidstoets het premiebeleid realistisch en haalbaar is en of het pensioenfonds voldoende herstelcapaciteit heeft. Daarnaast stelt het bestuur vast of uit de (aanvangs)haalbaarheidstoets of de binnen de risicohouding gehanteerde ondergrenzen van het pensioenfonds worden gehaald (conform artikel 102a PW).

### **Verantwoording**

De uitkomsten van de (aanvangs)haalbaarheidstoets worden met de sociale partners besproken. Indien de ondergrenzen worden overschreden gaat het bestuur in overleg met sociale partners om de eventuele vervolgstappen te bespreken. Het pensioenfonds neemt de belangrijkste informatie uit de (aanvangs)haalbaarheidstoets op in het jaarverslag van het pensioenfonds.

### **1.4 Opdrachtaanvaarding**

Het bestuur van SPA draagt op grond van artikel 102a van de Pensioenwet zorg voor de formele opdrachtaanvaarding van de door de sociale partners aan SPA opgedragen pensioenovereenkomst. In het kader van de opdrachtaanvaarding toetst het bestuur de door sociale partners gemaakte afspraken aan de doelstelling en de beleidsuitgangspunten van SPA. Bij deze toetsing zijn met name van belang:

- De toekomstbestendigheid en de evenwichtigheid van de afspraken;
- De administratieve en communicatieve uitvoerbaarheid van de afspraken;
- De financiële haalbaarheid van de afspraken;
- De uitkomsten van de haalbaarheidstoets.

Het aanvaarden van de uitvoering van de pensioenovereenkomst is een iteratief proces, waarbij er steeds een afweging plaatsvindt tussen enerzijds de ambitie om een aanvaardbaar pensioenniveau na te streven en anderzijds het risico op korten.

## **1.5 Doel van de actuariële en bedrijfstechnische nota**

SPA werkt volgens een Actuariële en bedrijfstechnische nota (Abtn)<sup>1</sup>. De Abtn:

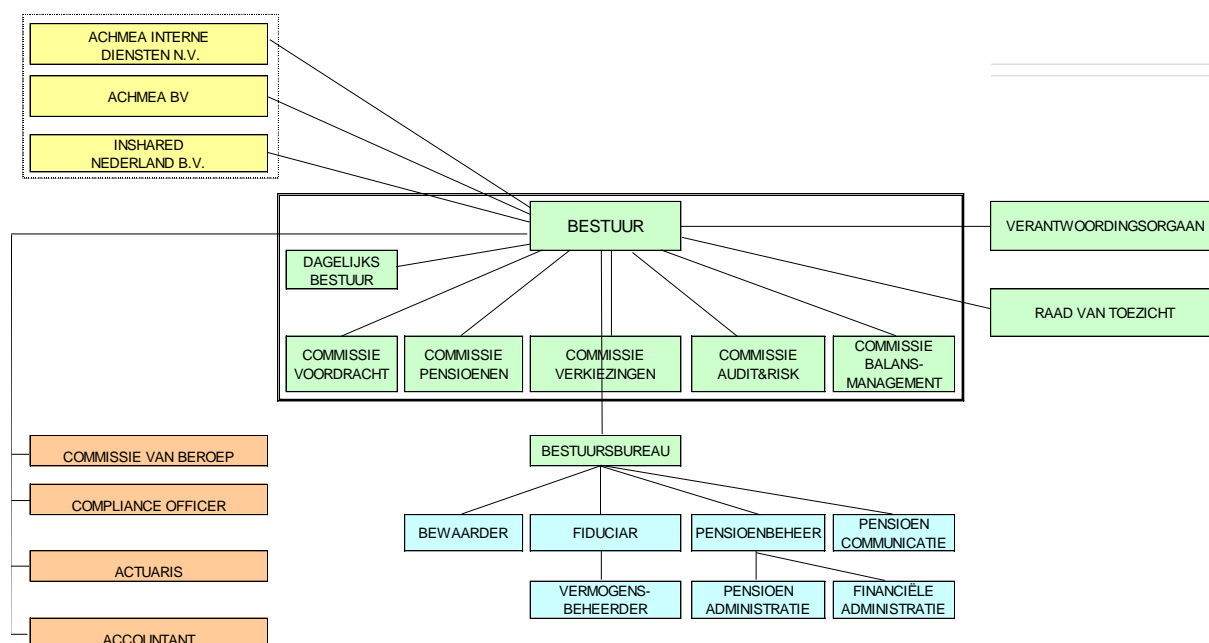
- Geeft inzicht in het functioneren van SPA. De Abtn beschrijft daartoe de hoofdlijnen van het interne beheersingssysteem en de opzet van de administratieve organisatie en interne controle;
- Beschrijft het door SPA te voeren beleid, inclusief een gemotiveerde omschrijving van de financiële opzet en de grondslagen van het beleid.

<sup>1</sup> Zoals bedoeld in artikel 145 van de Pensioenwet en het daarop gebaseerde Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen.

## 2 DE ORGANISATIE VAN SPA

### 2.1 Inleiding

De organisatie van SPA is als volgt schematisch weer te geven:



Het bestuur van SPA is statutair eindverantwoordelijk voor de uitvoering van de pensioenovereenkomst van sociale partners. Het dagelijks bestuur (bestaande uit de voorzitter en de secretaris) neemt hierin de leiding.

Om de (onder 1.2. omschreven) doelen te kunnen realiseren, voorstellen te doen en activiteiten te (doen) ontplooiën gericht op de doelstellingen, heeft het bestuur vijf vaste commissies ingericht: Balansmanagement, Pensioenen, Audit en Risk, Verkiezingen en Voordracht. Elke commissie heeft een omschreven taakstelling en aandachtsgebied. De doelstellingen, taken en mandaten van de commissies zijn vastgesteld in de regeling taken en bevoegdheden van de betreffende commissie.

In de volgende paragrafen wordt de relatie tussen bestuur en bestuursbureau, de organen en externe partijen (zoals weergegeven in het organogram) toegelicht.

Het bestuur heeft een bestuursbureau ingesteld (zie paragraaf 2.3). Het bestuursbureau bewaakt en coördineert namens het bestuur de uitvoering van de verschillende uitbestede werkzaamheden.

Het bestuur van SPA heeft (op grond van artikel 34 van de Pensioenwet en het Besluit uitvoering Pensioenwet) een groot aantal activiteiten uitbesteed.

De pensioenadministratie en de financiële administratie liggen in handen van Achmea Pensioenservices N.V. en voor de pensioencommunicatie wordt eveneens met hen samengewerkt. SPA heeft Achmea Investment Management B.V. (Achmea IM) als fiduciair manager aangesteld voor het vermogensbeheer en KASBANK voor bewaarneming en aanverwante dienstverlening. Dit wordt verder uitgewerkt in paragraaf 6.6.

## 2.2 Bestuur

### *Samenstelling*

De tien leden van het bestuur bepalen het beleid van SPA. Vijf bestuursleden worden voorgedragen door de aangesloten ondernemingen; de andere vijf bestuursleden worden voorgedragen door de commissie voordracht aan het bestuur.

De wijze van benoemen van werknemersbestuursleden en pensioengerechtigde leden is vastgelegd in een reglement commissie voordracht werknemers- en pensioengerechtigdenbestuursleden. Bestuursleden worden benoemd voor een periode van vier jaar. Herbenoeming is één keer mogelijk. De bestuursleden namens de aangesloten ondernemingen, benoemen uit hun midden de voorzitter en de plaatsvervangend werkgeverssecretaris. De bestuursleden namens de werknemers en pensioengerechtigden, benoemen uit hun midden de plaatsvervangend werknemerssecretaris en de plaatsvervangend voorzitter.

De plaatsvervangend voorzitter vervult de rol van secretaris als hij of zij niet optreedt als plaatsvervangend voorzitter. Treedt hij of zij wel op als plaatsvervangend voorzitter, dan vervult de plaatsvervangend werkgeverssecretaris de rol van secretaris. Is de secretaris afwezig, dan neemt de plaatsvervangend werknemerssecretaris diens rol waar.

### *Bevoegdheden*

Het bestuur is (met inachtneming van de bepalingen van de statuten en reglementen) bevoegd tot alle daden, zowel van beheer als van beschikking. Het bestuur kan zijn bevoegdheden delegeren aan de bestuurscommissies of aan derden. Degene aan wie de bevoegdheid wordt gedelegeerd, legt verantwoording af aan het bestuur.

### *Functioneren van het bestuur*

Het bestuur heeft een geschiktheidsplan in de zin van artikel 106 van de Pensioenwet, artikel 29 en 35a van het Besluit Uitvoering Pensioenwet, de Beleidsregel geschiktheid 2012 en de Code Pensioenfondsen (normen 48 tot en met 58). Het plan beschrijft de geschiktheidseisen waaraan de individuele bestuursleden en het bestuur als collectief moeten voldoen. Ook beschrijft het plan de toetsing en het onderhoud van deze eisen.

Daarnaast is er voor het bestuur en andere betrokkenen een gedragscode opgesteld. Het doel is belangenconflicten voorkomen, net als misbruik en oneigenlijk gebruik van de bij SPA aanwezige informatie.

Jaarlijks in het najaar evalueert het bestuur zijn functioneren. De procedure hiervoor is in het geschiktheidsplan beschreven.

### *Dagelijks Bestuur*

De voorzitter en secretaris van het bestuur vormen samen het dagelijks bestuur. Het dagelijks bestuur:

- Behartigt alle dagelijkse en lopende zaken;
- Bereidt (strategische) beslissingen en bestuursvergaderingen voor;
- Onderhoudt relaties met betrokken partijen zoals toezichthouders De Nederlandsche Bank (DNB) en de Autoriteit Financiële Markten (AFM);
- Vertegenwoordigt SPA zowel intern als extern.

### *Commissies van het bestuur*

Het bestuur heeft een aantal vaste commissies ingesteld. Deze commissies diepen de aan hen opgedragen onderwerpen verder uit en adviseren het bestuur hierover. Het bestuur kan, in aanvulling op de bestaande vaste commissies, ad hoc commissies vormen als de actualiteit daar aanleiding toe geeft. Naast het dagelijks bestuur zijn de volgende vaste commissies actief:

- Commissie Pensioenen
- Commissie Balansmanagement
- Commissie Audit en Risk
- Commissie Voordracht
- Commissie Verkiezingen

In een regeling taken en bevoegdheden c.q. reglement van de betreffende commissie is vastgelegd wat de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de verschillende commissies zijn.

## **2.3 Bestuursbureau**

SPA heeft een bestuursbureau. In de uitvoeringsovereenkomsten tussen SPA enerzijds en Achmea Interne Diensten N.V., Achmea B.V., InShared Holding B.V. en InShared Nederland B.V. anderzijds zijn de afspraken hierover vastgelegd. De uitvoering, bewaking en coördinatie van de dagelijkse gang van zaken is bij het bestuursbureau belegd. De manager en de werknemers van het bestuursbureau zijn in dienst van Achmea Interne Diensten N.V.

In een mandaat tussen het bestuur en het bestuursbureau zijn bevoegdheden, taken en afspraken vastgelegd. Het bestuursbureau, adviseert het bestuur over de uitvoering van de pensioenovereenkomst. Ook bewaakt en coördineert het bestuursbureau de taken die het bestuur heeft belegd bij derden. Verder voert het bestuursbureau het bestuurssecretariaat. Het bestuursbureau is analoog aan het organogram van het bestuur georganiseerd.

## 2.4 Raad van toezicht

De raad van toezicht van SPA is belast met het intern toezicht. De inrichting en bevoegdheden zijn vastgelegd in de statuten en het reglement raad van toezicht.

De raad van toezicht bestaat uit drie onafhankelijke en deskundige personen, die steeds worden benoemd voor een periode van vier jaar. Het bestuur benoemt en ontslaat de leden. Het verantwoordingsorgaan heeft het recht een bindende voordracht te doen bij de benoeming van leden van de raad van toezicht. Bij ontslag van leden van de raad van toezicht heeft het verantwoordingsorgaan het recht een bindend advies uit te brengen .

Het bestuur heeft de raad van toezicht schriftelijk de opdracht gegeven om eens per jaar het functioneren van (het bestuur van) SPA kritisch te beoordelen. Daarbij beoordeelt de raad tenminste de volgende zaken:

- Beleids- en bestuursprocedures en de *checks and balances* binnen SPA;
- De aansturing van SPA;
- Adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging door het bestuur.

De raad van toezicht staat het bestuur met raad ter zijde. De raad van toezicht richt zich, net als het bestuur, bij hun taakvervulling naar de belangen van de bij het pensioenfonds betrokken (gewezen) deelnemers, pensioengerechtigden, aanspraakgerechtigden en werkgever. Zij zorgt ervoor dat deze zich door hen op een evenwichtige wijze vertegenwoordigd kunnen voelen.

De raad van toezicht werkt op basis van een door het bestuur goedgekeurd plan van aanpak. Het oordeel van de raad van toezicht wordt, samen met de reactie van het bestuur daarop, bekendgemaakt en opgenomen in het jaarverslag van SPA.

Daarnaast heeft de raad van toezicht een goedkeuringsrecht voor de besluiten van het bestuur tot vaststelling van:

- Het jaarverslag en de jaarrekening;
- De profielschets voor bestuurders;
- Beloningsbeleid (m.u.v. beloningsbeleid van raad van toezicht);
- Collectieve waardeoverdracht;
- Samenvoeging van pensioenfonds(en);
- Omzetten pensioenfonds in een andere rechtsvorm;
- Liquidatie, fusie of splitsing.

De raad van toezicht heeft ook de mogelijkheid om bestuursleden te schorsen of te ontslaan bij disfunctioneren en een benoeming van een bestuurder te beletten indien deze niet voldoet aan de profielschets. De raad van toezicht meldt disfunctioneren van het bestuur aan het verantwoordingsorgaan en aan het bestuur.

De raad van toezicht legt verantwoording af over de uitvoering van de taken en de uitoefening van de bevoegdheden aan het verantwoordingsorgaan, de werkgever en hiervan wordt verslag gedaan in het jaarverslag.

## 2.5 Verantwoordingsorgaan

SPA heeft een verantwoordingsorgaan ingesteld. De inrichting en bevoegdheden zijn vastgelegd in de statuten en het reglement verantwoordingsorgaan. In het verantwoordingsorgaan zijn de deelnemers, de pensioengerechtigden en de aangesloten ondernemingen vertegenwoordigd. De vertegenwoordigers van de aangesloten ondernemingen worden benoemd door de aangesloten ondernemingen; de vertegenwoordigers namens deelnemers en pensioengerechtigden worden gekozen op basis van verkiezingen onder de desbetreffende doelgroepen. Leden van het verantwoordingsorgaan worden benoemd voor een periode van vier jaar.

Het verantwoordingsorgaan heeft de bevoegdheid te oordelen over het handelen van het bestuur aan de hand van het jaarverslag, de jaarrekening en andere informatie. Bij dat laatste gaat het onder meer om de bevindingen van de raad van toezicht over het door het bestuur gevoerde beleid en over beleidskeuzes voor de toekomst. Het oordeel van het verantwoordingsorgaan wordt, samen met de reactie van het bestuur daarop, bekend gemaakt en opgenomen in het jaarverslag van SPA.

Het verantwoordingsorgaan heeft de volgende rechten:

- Recht op overleg met het bestuur;
- Recht op overleg met de externe accountant en de certificerend actuaaris;
- Recht op informatie;
- Recht op een schriftelijke en beargumenteerde reactie op het oordeel dat het verantwoordingsorgaan heeft gegeven over het door het bestuur uitgevoerde beleid
- Recht een bindende voordracht te doen bij de benoeming van leden van de raad van toezicht;
- Recht een bindend advies uit te brengen bij ontslag van leden van de raad van toezicht
- Recht in overleg met bestuur en raad van toezicht een profielschets op te stellen voor leden van de raad van toezicht.

Het verantwoordingsorgaan heeft daarnaast het recht advies uit te brengen over een aantal specifieke onderwerpen:

- Het beloningsbeleid;
- De vorm en inrichting raad van toezicht;
- 
- Het vaststellen en wijzigen van de interne klachten- en geschillenprocedure;
- Het vaststellen en wijzigen van het communicatie- en voorlichtingsbeleid;
- Collectieve waardeoverdracht;
- Liquidatie, fusie of splitsing;
- Het sluiten, wijzigen of beëindigen van een uitvoeringsovereenkomst;
- Omzetten pensioenfonds in een andere rechtsvorm;
- Samenvoeging van pensioenfonds;
- De vermindering van de verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten;
- Het vaststellen en wijzigen van het toeslagbeleid;
- 
- Disfunctioneren van het bestuur (na melding raad van toezicht);
- De samenstelling van de feitelijke premie en de hoogte van de premiecomponenten.



## 2.6 Commissie voordracht en commissie verkiezingen

Voor het vervullen van vacatures in het bestuur en het verantwoordingsorgaan zijn twee commissies ingericht. De commissie verkiezingen organiseert verkiezingen voor de leden van het verantwoordingsorgaan; de commissie voordracht doet voordrachten voor benoeming aan het bestuur.

## 2.7 Accountant

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. is de door het bestuur benoemde externe accountant van SPA. De accountant controleert jaarlijks de jaarrekening van SPA en de jaarstaten voor DNB. Ook doet de accountant jaarlijks verslag van zijn controlewerkzaamheden. Hij doet dit met een accountantsverklaring, een accountantsverslag en eventueel een mondelinge of schriftelijke toelichting (managementletter).

## 2.8 Actuaris

Willis Towers Watson is de door het bestuur benoemde certificerend actuaris van SPA. Deze actuaris geeft het bestuur een onafhankelijk deskundig oordeel over de jaarrekening van SPA, met betrekking tot de technische voorzieningen en andere actuariële waarderingen. Ook beoordeelt de actuaris significante risico's en de mate waarin SPA in de toekomst kan voldoen aan haar pensioenverplichtingen (en de voorwaarden waaronder dat kan). De actuaris brengt jaarlijks een certificeringsrapport uit aan het bestuur en geeft een actuariële verklaring. Daarnaast heeft het bestuur een adviserend actuaris aangesteld, namelijk Montae Advies B.V.

## 2.9 Compliance Officer

De compliance, in de zin van de gedragscode van SPA, wordt onder verantwoordelijkheid van het bestuur getoetst door Holland Van Gijzen Advocaten en Notarissen LLP. De compliance officer houdt toezicht op de deugdelijkheid en effectiviteit van interne regels en procedures. Hij rapporteert ten minste jaarlijks over zijn werkzaamheden en doet aanbevelingen op basis van de resultaten van zijn werkzaamheden.

De compliance officer ziet onder meer toe op de naleving van de eerdergenoemde gedragscode van SPA. Deze gedragscode geeft regels en richtlijnen voor bestuursleden en andere betrokkenen, met als doel:

- Het voorkomen van conflicten tussen belangen van SPA en de privébelangen van betrokkenen;
- Het voorkomen dat gebruik wordt gemaakt van vertrouwelijke informatie van SPA voor privédoeleinden.

De gedragscode is gebaseerd op de modelgedragscode van de Pensioenfederatie. De gedragscode is van toepassing op de leden van het bestuur, de leden van het verantwoordingsorgaan, de leden

van de raad van toezicht en op de medewerkers van het bestuursbureau. De gedragscode kan ook van toepassing verklaard worden op andere door SPA aan te wijzen betrokkenen.

## **2.10 Beleggingen en administratie**

De pensioenregeling van SPA is vanaf 1 januari 2014 volledig in eigen beheer. De pensioenadministratie en de financiële administratie van SPA wordt gevoerd door APS. De beleggingen worden fiduciair beheerd door Achmea IM. KAS BANK N.V. (KAS BANK) is de bewaarnemer en administrateur voor het vermogensbeheer.

De verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de bij het beleggingsproces betrokken partijen zijn helder gescheiden en vastgelegd in de beleggings- en mandaatrichtlijnen en afzonderlijke (vermogensbeheer)overeenkomsten en SLA's.

## **2.11 Commissie van Beroep en Klachtenmanagement**

SPA heeft een procedure voor de afhandeling van klachten. Onder een klacht wordt verstaan: een verklaring van een belanghebbende dat hij of zij niet juist is behandeld door SPA. Is de klacht afkomstig van een gewezen deelnemer of een pensioengerechtigde, dan behandelt Achmea Pensioenservices N.V. de klacht. Is de klacht afkomstig van een deelnemer of een andere belanghebbende, dan behandelt het bestuursbureau deze. Elk kwartaal wordt door de manager van het bestuursbureau over de klachten gerapporteerd aan het bestuur.

SPA heeft een Commissie van Beroep ingesteld. De drie leden houden zich bezig met de afhandeling van geschillen: welomlijnde en voor beslissing vatbare verschillen van inzicht tussen SPA en een (gewezen) deelnemer of een persoon die recht heeft of aanspraak maakt op pensioen. Een dergelijk verschil van inzicht heeft betrekking op een (niet-algemene) beslissing van het bestuur waarbij de betreffende persoon naar diens mening rechtstreeks in zijn of haar belang wordt getroffen. De commissie heeft een permanent karakter.

## **2.12 Integriteitsbeleid**

Het bestuur van SPA heeft op grond van artikel 19 van het Besluit Financieel Toetsingskader Pensioenfondsen een integriteitsbeleid vastgesteld waarin zij het beleid beschrijft om te komen tot beheersing van de integriteitsrisico's die het pensioenfonds loopt. Het integriteitsbeleid is gebaseerd op de uitgevoerde integriteitsrisicoanalyse waarin op basis van een scenarioanalyse de integriteitsrisico's zijn ingeschat op kans en impact (bruto risico zonder beheersmaatregelen). Het netto integriteitsrisico (kans en impact) is het resultaat van de in kaart gebrachte en gedefinieerde beheersmaatregelen ten opzichte van de bruto risico's. In de scenarioanalyse zijn tot slot acties gedefinieerd per risicocategorie als het gewenste risiconiveau afwijkt van het netto risico.

Het beleid van het pensioenfonds is er op gericht om integriteitsrisico's zoveel mogelijk te beperken en zo snel mogelijk adequate maatregelen te nemen mocht zich (een kans op het ontstaan van) een integriteitsrisico voordoen. Dit geldt zowel voor de eigen organisatie als voor uitbestedingsrelaties en overige tegenpartijen. Integriteitsbeleid is daarmee de pijler onder een van de doelstellingen van het pensioenfonds: het hebben van een integere bedrijfsvoering.

De bevoegdheden ten aanzien van financiële transacties zijn vastgelegd in overeenkomsten met betrokkenen. De interne controle is zoveel mogelijk gewaarborgd door de volgende maatregelen van interne controle:

- Het beschermen van systemen en eigendommen door middel van procuratieregelingen, toegangsbeveiliging en beleggingsrichtlijnen;
- Het aanbrengen van functiescheidingen;
- Het afbakenen van bevoegdheden door het beperken van het aantal bevoegdheden per persoon en het beperken van het aantal personen per bevoegdheid;
- Veiligstelling van gegevens door middel van maatregelen op het gebied van hard- en software en organisatie (ook bij de deelnemersadministrateur en de uitvoerder van de premieregeling).

SPA beschikt ook over een incidentenregeling. Deze is als bijlage IV bij deze Abtn opgenomen.

### **2.13 Financieel Crisisplan**

Het pensioenfonds beschikt over een financieel crisisplan. Hierin is vastgelegd hoe het bestuur handelt als het pensioenfonds in een crisissituatie terecht komt. In het plan is onder andere vastgelegd:

- Wat door het bestuur wordt verstaan onder een crisissituatie;
- De hoogte van de kritische dekkingsgraad;
- De beschikbare maatregelen, mate van inzetbaarheid en financiële effecten van deze maatregelen;
- De wijze waarop het bestuur omgaat met evenwichtige belangenbehartiging;
- De wijze waarop de communicatie over het financieel crisisplan en tijdens een crisissituatie plaatsvindt;
- Het besluitvormingsproces tijdens een crisissituatie.

Het financieel crisisplan is als bijlage bij deze Abtn opgenomen.

## 3 AANSLUITING WERKGEVERS EN VERKRIJGING DEELNEMERSCHAP

### 3.1 Aansluiting werkgever

Werkgevers met een groepsverbondenheid met het Achmea-concern kunnen aansluiten bij SPA. Voorwaarde hierbij is dat de potentiële toetreders dezelfde pensioenregeling hanteert als SPA en dat hij een uitvoeringsovereenkomst sluit met SPA. Het bestuur besluit over toetreding nadat een verzoek hiervoor is gedaan en na advies te hebben ingewonnen van het verantwoordingsorgaan.

Achmea Interne Diensten N.V., Achmea B.V., InShared Holding B.V. en InShared Nederland B.V. zijn de vier bij SPA aangesloten werkgevers.

### 3.2 Deelnemerschap werknemers

Als deelnemer bij SPA worden toegelaten:

- Werknemers die op basis van een arbeidsovereenkomst in dienst zijn van een van de aangesloten werkgevers en op wie de collectieve arbeidsovereenkomst (Achmea-cao) van toepassing is;
- Werknemers die op basis van een arbeidsovereenkomst in dienst zijn van een van de aangesloten werkgevers en op wie de collectieve arbeidsovereenkomst (Achmea-cao) niet van toepassing is, maar waarbij de deelname aan de pensioenregeling van SPA bij arbeidsovereenkomst is overeengekomen.

De volgende groepen werknemers zijn op grond van de statuten en/of de cao-afspraken niet als deelnemer bij SPA opgenomen:

- Degenen die direct na aanvang van hun dienstverband werkzaam zijn voor de Divisie Zorg, mits dit dienstverband is aangevangen vóór één januari tweeduizendzeven, met dien verstande dat zij tot één januari tweeduizendveertien deelnamen in de pensioenregeling van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds Zorgverzekeraars en vanaf één januari tweeduizendveertien in de pensioenregeling van het pensioenfonds;
- Degenen die op eenendertig december negentienhonderdneuenennegentig werkzaam waren voor de Achmea Business Unit Zorg en direct voorafgaand verzekerd waren bij Stichting Bedrijfstakpensioenfonds Zorgverzekeraars, met dien verstande dat zij tot één januari tweeduizendveertien deelnamen in de pensioenregeling van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds Zorgverzekeraars en vanaf één januari tweeduizendveertien in de pensioenregeling van het pensioenfonds;
- Degenen die op eenendertig december tweeduizendnegen werkzaam waren voor Agis Zorgverzekeringen N.V. en direct voorafgaand verzekerd waren bij Stichting Bedrijfstakpensioenfonds Zorgverzekeraars, met dien verstande dat zij tot één januari tweeduizendveertien deelnamen in de pensioenfondsregeling van Stichting

Bedrijfstakpensioenfonds Zorgverzekeraars en vanaf één januari tweeduizendveertien in de pensioenregeling van het pensioenfonds;

- Degenen die op eenendertig december tweeduizentien werkzaam waren voor Stichting Bedrijfstakpensioenfonds Zorgverzekeraars en direct voorafgaand verzekerd waren bij Stichting Bedrijfstakpensioenfonds Zorgverzekeraars, met dien verstande dat zij tot één januari tweeduizendveertien deelnamen in de pensioenregeling van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds Zorgverzekeraars en vanaf één januari tweeduizendveertien in de pensioenregeling van het pensioenfonds;
- Degenen die direct na aanvang van hun dienstverband werkzaam zijn geworden voor Leefstijl Trainingscentrum N.V., gevestigd te Dalfsen, mits dit dienstverband is aangevangen vóór één januari tweeduizendeen en voor wie het pensioen is verzekerd bij Stichting Pensioenfonds Zorg en Welzijn;
- Degenen die per één oktober tweeduizentwee zijn overgekomen van AEGON/Glastuinbouw en voor wie het pensioen is verzekerd bij AEGON;
- Degenen die per één januari tweeduizendnegen zijn overgekomen van Akzo Pensioenfonds en geboren zijn voor één januari negentienhonderdvijftig.

Voor de bovengenoemde werknemers, die deelnemer waren bij Stichting Bedrijfstakpensioenfonds Zorgverzekeraars, voert Stichting Bedrijfstakpensioenfonds Zorgverzekeraars dezelfde regeling als SPA uit (zie [www.sbz.nl](http://www.sbz.nl)), voor pensioenreglement 1 tot 1 januari 2014, voor pensioenreglement 2 tot 1 januari 2015.

### 3.3 Eigen bijdrage werknemers

In de pensioenregeling is een eigen bijdrage voor de werknemers opgenomen. De aangesloten werkgevers houden deze bijdrage in op het salaris van de deelnemende werknemers.

### 3.4 Uitvoeringsovereenkomst

SPA heeft met ieder van de aangesloten ondernemingen een uitvoeringsovereenkomst afgesloten. Hierin is de relatie tussen SPA en de betreffende aangesloten onderneming geregeld. Daarbij verplichten de aangesloten ondernemingen zich om alle relevante deelnemersgegevens tijdig, juist en volledig aan SPA te verstrekken. Daarnaast zeggen de aangesloten ondernemingen toe om de overeengekomen financiële bijdragen te voldoen (zie verder paragraaf 6.3.2).

SPA verplicht zich op zijn beurt tegenover de aangesloten ondernemingen om:

- Alle werknemers als deelnemer op te nemen, met wie de aangesloten ondernemingen een pensioenovereenkomst hebben gesloten en die daarvoor volgens de pensioenregeling in aanmerking komen;
- De pensioenregeling uit te voeren en hierbij de statuten na te leven;
- Alle informatieverplichtingen na te leven die volgen uit wettelijke voorschriften.

In de uitvoeringsovereenkomst staat een voorbehoud van de werkgever met betrekking tot de situatie dat bij een ingrijpende wijziging van omstandigheden de werkgever van mening is dat hij de premie niet meer kan betalen. Verder staan er in de uitvoeringsovereenkomst bepalingen over de vastgestelde pensioenreglementen en de handelwijze bij wijziging hiervan. Ook bevat het bepalingen over de toeslagverlening en wat er gebeurt als er vermogenstekorten of vermogensoverschotten zijn. Tot slot staat er een geschillenregeling in.

De actuele uitvoeringsovereenkomsten zijn op 1 januari 2014 ingegaan en hebben een looptijd van vijf jaar. Uitzondering hierop is de uitvoeringsovereenkomst tussen SPA en Achmea B.V. die op 1 januari 2015 is ingegaan en een looptijd van vier jaar heeft. In alle uitvoeringsovereenkomsten is op 1 januari 2017 de financiële bijdrage van de aangesloten ondernemingen aangepast voor de resterende twee jaar (zie verder paragraaf 6.3.2). Bovendien zijn met ingang van 1 januari 2017 de uitvoeringsovereenkomsten van SPA met Achmea Interne Diensten N.V. respectievelijk Achmea B.V. voor de resterende looptijd in één uitvoeringsovereenkomst geïntegreerd. In de dienstverleningsovereenkomsten, die integraal onderdeel uitmaken van de uitvoeringsovereenkomsten zijn de afspraken tussen SPA en de aangesloten ondernemingen vastgelegd voor een goede uitvoering van de uitvoeringsovereenkomst.

### 3.5 **Beleid waardeoverdrachten**

#### 3.5.1 **Individuele waardeoverdrachten**

SPA werkt mee aan individuele waardeoverdrachten. Dit geldt voor zowel inkomende als uitgaande waardeoverdrachten.

#### 3.5.2 **Collectieve waardeoverdrachten**

Door acquisities en vervreemdingen binnen het Achmea-concern krijgt SPA regelmatig verzoeken tot collectieve waardeoverdracht. In dit soort situaties gelden niet de wettelijke regels die van toepassing zijn op individuele waardeoverdracht bij (individuele) verandering van dienstbetrekking. SPA heeft kortom geen wettelijke plicht om mee te werken aan collectieve waardeoverdracht; het staat de betrokken partijen vrij daarover afspraken te maken. Partij zijn in ieder geval de oude en de nieuwe pensioenuitvoerder en de oude en de nieuwe werkgever.

SPA is in principe bereid om aan dit soort overdrachten mee te werken. Daarbij gelden de volgende uitgangspunten.

- SPA is bereid mee te werken aan collectieve waardeoverdracht (zowel inkomend als uitgaand) als een verzoek daartoe wordt ingediend. In alle gevallen behoudt SPA het recht beargumenteerd af te wijken van deze uitgangspunten;
- Bij inkomende waardeoverdracht berekent SPA de benodigde inkoopsom op basis van de actuariële grondslagen en de dekkingsgraad op de overeengekomen overdrachtsdatum. Is de

dekkingsgraad van SPA lager dan vereist, dan berekent SPA de benodigde inkoopsum op basis van de vereiste dekkingsgraad;

- Bij uitgaande waardeoverdracht wordt de beschikbare overdrachtswaarde berekend op basis van de actuariële grondslagen en de dekkingsgraad van SPA op de overeengekomen overdrachtsdatum.
- Bij overdrachten boven een omvang van ten minste enkele honderden deelnemers, kan SPA aanvullende voorwaarden stellen op basis van een bestandsvergelijking;
- SPA kan een redelijke vergoeding vragen voor behandelingskosten;
- De overdrachtswaarde op de feitelijke afrekendatum (effectueringsdatum) kan afwijken van de overdrachtswaarde berekend op de overdrachtsdatum. In beide gevallen wordt de overdrachtswaarde berekend op de maandelijks gepubliceerde RTS van DNB. Het verschil is de rente over de tussenliggende periode van de twee berekeningsdatums. Bij het maken van afspraken over de collectieve waardeoverdracht wordt bepaald wie dit verschil financiert. Daarbij kunnen ook afspraken worden gemaakt over eventueel misgelopen rendementen.

## 4 DE PENSIOENREGELING

SPA voert de pensioenregeling uit voor alle werknemers van Achmea Interne Diensten N.V., Achmea B.V., InShared Holding B.V. en InShared Nederland B.V. die daarvoor in aanmerking komen. Basis voor de pensioenregeling zijn de afspraken uit de Achmea-cao.

Er is een actueel reglement van toepassing: Pensioenreglement 1. Dit geldt voor alle werknemers geboren op of na 1 januari 1950 en voor werknemers geboren voor 1 januari 1950 en die in dienst zijn getreden op of na 1 januari 2006.

### 4.1 Korte omschrijving van de pensioenregeling

De pensioenregeling is verplicht voor alle werknemers van de aangesloten werkgevers op wie de Achmea-cao van toepassing is, dan wel voor die werknemers van de aangesloten werkgevers waarbij de deelname aan de pensioenregeling bij arbeidsovereenkomst is overeengekomen. Deze werknemers zijn deelnemer bij SPA met uitzondering van enkele in de statuten en/of de cao-afspraken omschreven groepen (zie ook paragraaf 3.2).

De werkgever en de vakorganisaties zijn met ingang van 1 januari 2014 een nieuwe pensioenregeling overeengekomen. De nieuwe pensioenregeling is een uitkeringsovereenkomst in de zin van de Pensioenwet en is gebaseerd op een voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling die op basis van CDC wordt gefinancierd. CDC staat voor "Collectieve Defined Contribution". Binnen een pensioenregeling met een CDC-karakter is de financiering leidend en wordt er gestreefd naar een pensioenopbouw op basis van een middelloonregeling. Of de in dit hoofdstuk omschreven pensioenopbouw daadwerkelijk kan worden gerealiseerd is afhankelijk van de premie. Op 1 januari 2017 zijn de financieringsafspraken, zonder afbreuk te doen aan het CDC-karakter, aangepast: de premie wordt met een andere rentecurve (met UFR in plaats van zonder UFR) berekend en de premie wordt gemaximeerd op 50% van de (deeltijd) pensioengrondslagsom (zie ook paragraaf 6.3.2). Verder is vastgelegd dat de toeslagen uitsluitend worden gefinancierd uit het vrije vermogen van SPA. Tenslotte is op 1 januari 2018 de pensioenregeling aangepast aan de nieuwe (fiscale) regels.

Hieronder staat de pensioenregeling kort beschreven. Voor een precieze inhoud van de pensioenregeling wordt verwezen naar het pensioenreglement zelf.



### 4.1.1 Pensioenreglement 1

Deze regeling geldt voor deelnemers, geboren op of na 1 januari 1950 en in dienst voor 1 januari 2006. Ook geldt deze regeling voor alle deelnemers in dienst na 31 december 2005.

- Pensioensysteem  
Middelloonregeling met na-indexatie; voor actieven en inactieven is deze voorwaardelijk.
- Pensioendatum  
De eerste van de maand waarin de (gewezen) deelnemer de leeftijd van 68 jaar bereikt, of de datum die de (gewezen) deelnemer eerder zelf heeft gekozen binnen de door het reglement aangegeven grenzen.
- Pensioengevend salaris  
De samenstelling van twaalf maal het vaste maandsalaris, plus vakantietoeslag, eindejaarsuitkering en overige vaste toeslagen op 1 januari (of de datum van indiensttreding als deze later is) en - voor zover van toepassing - vermeerderd met variabele inkomensbestanddelen en variabel salaris uitbetaald in het voorafgaande kalenderjaar.

Geen onderdeel van het pensioengevend salaris zijn de toeslagen als bedoeld in hoofdstuk 15.10 van de Achmea-cao. Het pensioengevend salaris is per 1-1-2018 maximaal € 105.075,-. Voor de eventuele wijziging van dit bedrag wordt aangesloten bij wet- en regelgeving op dit punt.

- Franchise  
De franchise bedraagt op 1 januari 2018 € 13.576,-. De franchise wordt jaarlijks aangepast. SPA volgt hierbij de algemene salarisontwikkeling van de Achmea-cao.
- Pensioengrondslag  
Pensioengevend salaris minus franchise.
- Levenslang ouderdomspensioen

#### *Opbouw*

- SPA beheert de aanspraken die bij aanvang van het deelnemerschap aan SPA zijn overgedragen;
- De opbouw vindt plaats vanaf aanvang deelnemerschap (maar niet voor 1 januari 2000) tot aan de pensioendatum;
- De opbouw bedraagt per deelnemingsjaar 1,875% van de in het jaar geldende pensioengrondslag. Het bestuur verlaagt in enig jaar het genoemde jaarlijkse opbouwpercentage als de door de werkgever voor een jaar collectief beschikbaar gestelde premie (inclusief de eigen bijdragen van de deelnemers) naar verwachting van het pensioenfonds in dat jaar minder bedraagt dan de premie die het pensioenfonds volgens de Pensioenwet nodig heeft (zie ook paragraaf 6.3.2). Deze verlaging geldt ook voor arbeidsongeschikte deelnemers met recht op premievrije voortzetting van de

pensioenopbouw. Indien het opbouwpercentage in een volgend jaar weer terug gaat naar 1,875% geldt dit ook voor de premievrije voortzetting.

### *Uitkering*

Vanaf 68 jaar, levenslang.

- **Partnerpensioen**  
Samenwonenden die aan de voorwaarden van het pensioenreglement voldoen zijn hierbij voor hun rechten gelijk aan gehuwden of geregistreerde partners.

### *Opbouw*

- SPA beheert de aanspraken die bij aanvang van het deelnemerschap aan SPA zijn overgedragen;
- De opbouw vindt plaats vanaf aanvang deelnemerschap (maar niet voor 1 januari 2000) tot aan de pensioendatum;
- De opbouw bedraagt per deelnemingsjaar 1,313% van de in het jaar geldende pensioengrondslag. Het bestuur verlaagt in enig jaar het genoemde jaarlijkse opbouwpercentage als de door de werkgever voor een jaar collectief beschikbaar gestelde premie (inclusief de eigen bijdragen van de deelnemers) naar verwachting van het pensioenfonds in dat jaar minder bedraagt dan de premie die het pensioenfonds volgens de Pensioenwet nodig heeft (zie ook paragraaf 6.3.2). Deze verlaging geldt ook voor arbeidsongeschikte deelnemers met recht op premievrije voortzetting van de pensioenopbouw. Indien het opbouwpercentage in een volgend jaar weer terug gaat naar 1,313% geldt dit ook voor de premievrije voortzetting.
- Bij overlijden van een deelnemer wordt het partnerpensioen vastgesteld alsof de deelnemer in dienst was gebleven tot de pensioenrichtdatum, met 1,313% en een gelijkblijvende pensioengrondslag en parttimefactor. Dit nog te bereiken deel van het partnerpensioen is op risicobasis verzekerd. Bij een verlaging van het opbouwpercentage van het partnerpensioen in verband met de in paragraaf 6.3.2 genoemde maximering van de premie, wordt het op risicobasis verzekerde partnerpensioen, indien mogelijk, gelijk gehouden.

### *Uitkering*

Bij overlijden van de (gewezen) deelnemer, wordt aan de partner uitgekeerd tot diens overlijden.

- **Tijdelijk partnerpensioen**

### *Op risicobasis verzekerd*

Uitkering ter grootte van de Anw-uitkering voor een nabestaande zonder kinderen, verminderd met het bedrag dat de partner aan Anw ontvangt.

### *Uitkering*

Bij overlijden van de deelnemer wordt aan de partner uitgekeerd tot diens AOW-gerechtigde leeftijd of eerdere overlijden.

- **Wezenpensioen**

## *Opbouw*

- SPA beheert de aanspraken die bij aanvang van het deelnemerschap aan SPA zijn overgedragen;
- De opbouw vindt plaats vanaf aanvang deelnemerschap (maar niet voor 1 januari 2000) tot aan de pensioendatum;
- De opbouw bedraagt per deelnemingsjaar 0,263% van de in het jaar geldende pensioengrondslag. Het bestuur verlaagt in enig jaar het genoemde jaarlijkse opbouwpercentage als de door de werkgever voor een jaar collectief beschikbaar gestelde premie (inclusief de eigen bijdragen van de deelnemers) naar verwachting van het pensioenfonds in dat jaar minder bedraagt dan de premie die het pensioenfonds volgens de Pensioenwet nodig heeft (zie ook paragraaf 6.3.2). Deze verlaging geldt ook voor arbeidsongeschikte deelnemers met recht op premievrije voortzetting van de pensioenopbouw. Indien het opbouwpercentage in een volgend jaar weer terug gaat naar 0,263% geldt dit ook voor de premievrije voortzetting.
- Bij overlijden van een deelnemer wordt het wezenpensioen vastgesteld alsof de deelnemer in dienst was gebleven tot de pensioenrichtdatum, met 0,263% en een gelijkblijvende pensioengrondslag en parttimefactor. Dit nog te bereiken deel van het wezenpensioen is op risicobasis verzekerd. Bij een verlaging van het opbouwpercentage van het wezenpensioen in verband met de in paragraaf 6.3.2 genoemde maximering van de premie, wordt het op risicobasis verzekerde wezenpensioen, indien mogelijk, gelijk gehouden.

## *Uitkering*

Bij overlijden van de (gewezen) deelnemer, wordt aan het pensioengerechtigde kind uitgekeerd tot diens leeftijd van 18 jaar. Verlenging tot maximaal 27 jaar vindt plaats bij studerende of arbeidsongeschikte kinderen. Het wezenpensioen wordt verdubbeld vanaf het moment dat het pensioengerechtigde kind wees wordt.

- Flexibele elementen

De regeling kent de volgende flexibele elementen:

- Uitrui van pensioensoorten: de mogelijkheid om levenslang uitruikbaar partnerpensioen (gedeeltelijk) om te zetten in levenslang ouderdompensioen en vice versa;
- Uitrui van pensioensoorten: de mogelijkheid om tijdelijk ouderdompensioen (gedeeltelijk) om te zetten in levenslang ouderdompensioen. Bij het tijdelijk ouderdompensioen dat voor uitruil in aanmerking komt, gaat het om de rechten op tijdelijk ouderdompensioen zoals die werden opgebouwd in de regeling die gold tot en met 31 december 2005;
- De mogelijkheid om gebruik te maken van deeltijdpensionering;
- Een flexibele pensioendatum tussen 55 en 68 jaar, met actuarieel-neutrale herrekening;
- Variatie in uitkeringsniveaus (hoog-laag): hierbij is het mogelijk om bij ingang van het levenslang ouderdompensioen een variatie aan te brengen in de hoogte van het ouderdompensioen. Daarbij geldt dat de uitkeringsniveaus zich tot elkaar moeten verhouden in de verhouding 100-75. Strekt deze keuze zich ook uit over de periode vóór de AOW-leeftijd, dan mag daarnaast ook rekening gehouden worden met het feit dat voor de AOW-leeftijd nog geen AOW-uitkering wordt ontvangen.

Bij alle flexibele elementen geldt dat, om administratieve redenen, het aantal keuzes of keuzemomenten beperkt is en dat zij blijven binnen wat fiscaal toegelaten is.

## 4.2 Toeslagen

### 4.2.1 Actieve deelnemers en arbeidsongeschikten

Jaarlijks kan SPA per 1 januari toeslagen verlenen op de opgebouwde pensioenaanspraken van actieve deelnemers en van (gedeeltelijk) arbeidsongeschikte deelnemers die vallen onder pensioenreglement 1 (en voorgangers daarvan).

Deze toeslagverlening is voorwaardelijk. Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening wordt geen bestemmingsreserve gevormd. De toeslag wordt uit het vrije vermogen van SPA betaald.

Eindigt de uitvoeringsovereenkomst tussen een aangesloten onderneming en SPA omdat de pensioenregeling stopt of bij een andere pensioenuitvoerder wordt ondergebracht? Dan vindt de toeslagverlening aan de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden behorende bij deze aangesloten onderneming vanaf dat moment plaats volgens de onder 4.2.2 beschreven toeslagverlening.

Wijzigt de uitvoeringsovereenkomst tussen een aangesloten onderneming en SPA? Dan kan de toeslagverlening aan de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden behorende bij deze aangesloten onderneming vanaf dat moment als cao-partijen daartoe besluiten – plaatsvinden volgens de onder 4.2.2. beschreven toeslagverlening. Het bestuur van het pensioenfonds moet daarvoor eerst bij bestuursbesluit het pensioenreglement en andere relevante fondsdocumenten aanpassen.

### 4.2.2 Pensioengerechtigden, arbeidsongeschikten en gewezen deelnemers

#### a. Hoofdregeling

Jaarlijks kan SPA per 1 januari toeslagen verlenen:

1. op de premievrije aanspraken van gewezen deelnemers (pensioenreglement 1 en voorgangers) en
2. op de pensioenuitkeringen en/of pensioenaanspraken van pensioengerechtigden.

*b. Inactieve deelnemers van voormalig Pensioenfonds Interpolis*

De per 31 december 2006 inactieve deelnemers van voormalig Pensioenfonds Interpolis (SPI) hebben, onverminderd van wat hiervoor bepaald is in de hoofdregeling, een aanvullende afspraak. Deze afspraak bestaat uit de toezegging dat de toeslagverlening tenminste bestaat uit een percentage op basis van de Consumentenprijsindex (alle huishoudens, afgeleid) over de periode van oktober tot oktober voorafgaand aan de indexatiedatum, met een afslag van 1,5% en een maximum van 4%. Voor deze 'aanvullende afspraak ex-SPI' wordt binnen SPA een voorziening aangehouden.

#### 4.2.3 Voorwaardelijkheidsverklaringen

Het toeslagenbeleid van SPA is vastgelegd in een voorwaardelijkheidsverklaring per doelgroep. Hierbij worden de volgende doelgroepen onderkend:

- Deelnemers
- Pensioengerechtigden
- Pensioengerechtigden met een aanvullende afspraak
- Gewezen deelnemers
- Gewezen deelnemers met een aanvullende afspraak

#### 4.3 Overgangsregelingen

SPA voert een aantal overgangsregelingen uit. Deze vloeien voort uit wijzigingen die zijn aangebracht in de pensioenregeling tot 2008. Deze overgangsregelingen zijn opgenomen in het pensioenreglement. Voor de inhoud van deze overgangsregelingen wordt verwezen naar het pensioenreglement.

#### 4.4 Arbeidsongeschiktheid

##### 4.4.1 Verzekering arbeidsongeschiktheidspensioen

Tot 1 januari 2007 kende SPA een dekking voor pensioen bij arbeidsongeschiktheid. Er zijn nog lopende uitkeringen waarbij de oude voorwaarden blijven doorlopen. Wijzigingen in de mate van arbeidsongeschiktheid kunnen daarbij effect hebben op de hoogte van de vastgestelde uitkering.

##### 4.4.2 Premievrije voortzetting van de pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid

SPA kent een regeling voor geheel of gedeeltelijk arbeidsongeschikte deelnemers. Zij krijgen een (gedeeltelijke) premievrije voortzetting van de pensioenopbouw. Deze premievrije voortzetting van de pensioenopbouw gaat in op de dag waarop de deelnemer recht krijgt op een WIA- of WAO-uitkering, en wijzigt wanneer de mate van arbeidsongeschiktheid wijzigt.

a. Bij uitkering volgens de WIA

Komt de deelnemer in aanmerking voor een WIA-uitkering, dan stelt SPA het percentage premievrije voortzetting van de pensioenopbouw als volgt vast:

| Bij een mate van arbeidsongeschiktheid van: | Wordt de pensioenopbouw premievrij voortgezet voor: |
|---|---|
| 0% tot 35%                                  | 0%  |
| 35% tot 45%                                 | 40%   |
| 45% tot 55%                                 | 50%   |
| 55% tot 65%                                 | 60%   |
| 65% tot 80%                                 | 72,5%   |
| 80% of meer                                 | 100%  |

b. Bij uitkering volgens de WAO

Komt de deelnemer in aanmerking voor een WAO-uitkering? Dan stelt SPA het percentage premievrije voortzetting van de pensioenopbouw als volgt vast:

| Bij een mate van arbeidsongeschiktheid van: | wordt de pensioenopbouw premievrij voortgezet voor: |
|---|---|
| 0% tot 15%                                  | 0%  |
| 15% tot 25%                                 | 20%   |
| 25% tot 35%                                 | 30%   |
| 35% tot 45%                                 | 40%   |
| 45% tot 55%                                 | 50%   |
| 55% tot 65%                                 | 60%   |
| 65% tot 80%                                 | 72,5%   |
| 80% of meer                                 | 100%  |

## 5 HERVERZEKERING EN UITBESTEDING

### 5.1 Herverzekering

Tot eind 2013 was SPA een volledig herverzekerd pensioenfonds op basis van een garantiecontract met AP&L. Eind 2013 liep dit garantiecontract af. SPA heeft er toen voor gekozen om de aanspraken niet premievrij bij AP&L achter te laten. In plaats daarvan heeft SPA de afkoopwaarde van de verplichtingen van AP&L ontvangen om vervolgens de verplichtingen in eigen beheer te nemen.

SPA heeft ervoor gekozen om voor 2014 en 2015 een beperkt deel van de financiële risico's te herverzekeren. Daarbij gaat het om de premievrijstellingsrisico's en het risico van overlijden (kortleven). Vanaf 2016 worden ook deze risico's in eigen beheer gehouden en is er geen sprake meer van (risico)herverzekering.

### 5.2 Uitbesteding

Het bestuur heeft onder behoud van zijn verantwoordelijkheden een aantal werkzaamheden uitbesteed. Ten aanzien van de uitbesteding van werkzaamheden heeft het bestuur beleid vastgesteld. Dit beleid is schriftelijk vastgelegd en opgenomen in het uitbestedingsbeleid van SPA. Het uitbestedingsbeleid wordt jaarlijks geëvalueerd.

Onderdeel van het uitbestedingsbeleid is het IT beleid. Het IT beleid omvat de kaders (doelstellingen, principes en richtlijnen) waaraan de IT diensten aan dienen te voldoen. Periodiek toetst SPA in hoeverre voldaan wordt aan het IT normenkader.

Het doel van het uitbestedingsbeleid is om vast te leggen hoe het bestuur er voor zorg draagt dat:

- de risico's voortvloeiend uit uitbesteding voldoende beheerst zijn zodat het bestuur volledig in control blijft;
- bij de uitvoering van de uitbestede werkzaamheden de afgesproken resultaten worden gerealiseerd;
- de uitbestede werkzaamheden tegen marktconforme voorwaarden (kwalitatief en kwantitatief) worden verricht;
- de uitbestede werkzaamheden uitgevoerd worden binnen de van toepassing zijnde wetgeving, waaronder de Pensioenwet.

Daarmee draagt het uitbestedingsbeleid bij aan het behalen van de doelstellingen van SPA.

Bij het uitbesteden van werkzaamheden houdt het bestuur rekening met het bepaalde in artikel 34 Pensioenwet, hoofdstuk 4 van het Besluit uitvoering Pensioenwet, het Besluit financieel toetsingskader pensioenfonds, de Code Pensioenfonds en beleidsregels van DNB. Dit betekent onder meer dat:

1. uitsluitend werkzaamheden worden uitbesteed, die het bestuur mag uitbesteden;
2. het bestuur een systematische analyse uitvoert van de risico's die samenhangen met de uitbesteding van werkzaamheden en zorgt voor organisatorische en administratieve procedures en maatregelen met betrekking tot de uitbesteding van werkzaamheden;
3. het bestuur voldoende inzicht heeft in wat er te koop is in de markt, wat gangbare serviceniveaus zijn en wat het mag kosten en deze elementen meeneemt als uitgangspunt in gesprekken over kwaliteit en kosten met (beoogde) uitbestedingspartij;
4. de afspraken met betrekking tot uitbesteding van werkzaamheden worden vastgelegd in een schriftelijke overeenkomst die voldoet aan de wettelijk gestelde eisen;
5. SPA kan indien zij dit wenselijk acht overgaan tot het (laten) uitvoeren van een audit bij de uitbestedingspartij;
6. waarborging van de kwaliteit van de werkzaamheden plaatsvindt door het gelijktijdig met het afsluiten van de uitbestedingsovereenkomst opstellen van een service level agreement (SLA) met de uitbestedingspartij, waarin ten minste zijn beschreven: specifieke taken, bemensing, op te leveren producten, kwaliteits- en serviceniveau, tijdafspraken en boetebedingen.
7. de partij waaraan werkzaamheden zijn uitbesteed de toepasselijke wet- en regelgeving naleeft;
8. het bestuur over voldoende deskundigheid en informatie beschikt om de werkzaamheden van de uitbestedingspartij op betrouwbare wijze te kunnen beoordelen en zo nodig bij te sturen;
9. de uitbestedingspartij aantoonbaar een beheerst beloningsbeleid voert waarbij het variabele deel geen perverse prikkels bevat die kunnen aanzetten tot gedrag waardoor de belangen voor het pensioenfonds in gevaar kunnen worden gebracht;
10. de uitbestedingspartij, indien deze voor meer dan één opdrachtgever werkt, voldoende gewaarborgd heeft dat de gegevens en bestanden logisch gescheiden zijn en privacy aspecten zijn gewaarborgd en dat gescheiden informatieverstrekking naar de verschillende opdrachtgevers voldoende is gewaarborgd;
11. de uitbestedingspartij beschikt over een adequate eigen integriteitregeling en een eigen gedragscode die minimaal gelijkwaardig is aan de eisen die het pensioenfonds hanteert;
12. de uitbestedingspartij aantoonbaar beschikt over een beleid dat voldoende waarborgen biedt voor SPA om de risico's voortvloeiend uit uitbesteding door uitbestedingspartijen ('onderuitbesteding') te beheersen zodat het bestuur in control blijft;
13. in geval van uitbesteding van de beleidsvoorbereiding aan een partij die ook de uitvoering doet, de partij – in goed overleg met het bestuur - waarborgen treft dat de beleidsvoorbereiding onafhankelijk van de uitvoering kan opereren;
14. door of namens het bestuur regelmatig (minimaal een keer per jaar) getoetst wordt of de wijze waarop de uitbestede werkzaamheden worden verricht nog in overeenstemming is met de gemaakte afspraken.



Het bestuur heeft de volgende werkzaamheden aan de volgende partijen uitbesteed:

|  |  |
|--|--|
| Pensioenbeheer <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Pensioenadministratie</li> <li>▪ Financiële administratie</li> <li>▪ Pensioencommunicatie</li> </ul> | Achmea Pensioenservices N.V.   |
| Vermogensbeheer <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Fiduciair beheer</li> <li>▪ Vastgoedadviseur</li> </ul>   | <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Achmea Investment Management B.V.</li> <li>▪ Almazara B.V.</li> </ul> |
| Bewaarneming en administratie van de beleggingen   | KAS BANK N.V.  |
| IT diensten en landschap van het bestuursbureau  | <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Achmea IT (IM&amp;IT)</li> </ul>                                      |

De organisatie van het fiduciair beheer van de beleggingen en de custody werkzaamheden is verder uitgewerkt in paragraaf 6.6.

Naast uitbesteding van werkzaamheden aan derden heeft SPA diverse externe adviseurs ingehuurd. Het bestuur heeft ervoor gekozen om - hoewel hier strikt genomen geen sprake is van uitbesteding maar van inhuur of advisering - de uitgangspunten en criteria uit het uitbestedingsbeleid bij de inhuur van de externe waarmerkend accountant, de externe certificerend actuaris en de externe compliance officer van overeenkomstige toepassing te verklaren.

## 6 FINANCIEEL KADER

### 6.1 Inleiding

SPA valt onder de bepalingen van de Pensioenwet en het daarop gebaseerde Financieel Toetsingskader pensioenfondsen (FTK). SPA voldoet aan de voorwaarden die vanuit dit regelkader aan een pensioenfonds worden gesteld. Dit betekent onder meer dat alle toekomstige verplichtingen door waarden zijn afgedekt volgens grondslagen die op basis van de geldende regelgeving als passend worden beschouwd.

SPA onderzoekt periodiek haar financiële beleid. Hierbij wordt gebruikgemaakt van verschillende kwalitatieve en kwantitatieve analyses. Minimaal één keer in de drie jaar wordt een ALM studie gemaakt. Doel van deze analyse is het waarborgen van de financiële soliditeit van het beleid van SPA. De meest recente ALM studie dateert van 2017.

SPA voert de pensioenregeling uit conform het pensioenreglement. De verplichtingen worden volledig in eigen beheer gehouden. Ter dekking van deze aanspraken in eigen beheer houdt SPA een voorziening pensioenverplichting aan op prudente grondslagen.

### 6.2 Grondslagen van SPA

#### 6.2.1 Vaststelling Technische Voorzieningen

De Technische Voorzieningen (TV) stelt SPA vast op basis van de contante waarde van verwachte uitgaande kasstromen die voortvloeien uit de tot de datum van vaststelling opgebouwde onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen.

De contante waarde wordt berekend op basis van de rentetermijnstructuur voor pensioenfondsen die DNB maandelijks publiceert.

De verwachte uitgaande kasstromen worden gebaseerd op voor SPA passende grondslagen. Daarnaast wordt op een adequate wijze rekening gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen. Met toekomstige salarisontwikkelingen is geen rekening gehouden.

De financiering van de genoemde pensioensoorten in hoofdstuk 4 is als volgt:

- *Tijdsevenredige financiering pensioenopbouw en toeslagverlening*  
Het financieringssysteem van SPA is erop gericht om minimaal de TV voor de opgebouwde pensioenaanspraken volledig af te dekken met financiële middelen.

Bij de bepaling van de TV (aan het einde van een jaar) houdt SPA rekening met de toeslagen op ingegane pensioenen en op de pensioenaanspraken van deelnemers en gewezen deelnemers per 1 januari van het volgende jaar. Dit is het geval als het besluit tot toekenning heeft plaatsgevonden vóór deze datum.

- *Financiering op basis van eenjarige risicopremies/risicoverzekeringen*  
In de basisregeling worden het (nog niet opgebouwde) partnerpensioen, het tijdelijk partnerpensioen, het wezenpensioen en het premievrijstellingsrisico bij arbeidsongeschiktheid gefinancierd op basis van eenjarige risicopremies.

### 6.2.2 Actuariële grondslagen van SPA

De TV worden vastgesteld op basis van de volgende actuariële grondslagen. Deze grondslagen vindt het bestuur voldoende passend. Periodiek gaat het bestuur na of de grondslagen moeten worden aangepast.

|                    |   |
|--------------------|---|
| Rekenrente:        | Gebaseerd op de rentetermijnstructuur voor pensioenfondsen, zoals maandelijks gepubliceerd door DNB, dat wil zeggen rekening houdend met UFR;   |
| Overlevingstafels: | Prognosetafel AG 2016, met fondsspecifieke correctiefactoren op de eenjarige sterftékansen van deelnemers en mede verzekerden, mannen en vrouwen; (deze zijn opgenomen in bijlage 5)  |
| Partnersysteem:    | Onbepaalde partner; voor pensioengerechtigden: bepaalde partner;  |
| Leeftijdsverschil: | Voor partnerpensioen is aangenomen dat de partner drie jaar jonger is dan de mannelijke deelnemer en drie jaar ouder is dan de vrouwelijke deelnemer;   |
| Partnerfrequentie: | Conform de partnerfrequenties van het eind 2013 afgelopen garantiecontract, waarbij rekening wordt gehouden met de mogelijkheid tot uitruil van het partnerpensioen in levenslang ouderdompensioen vanaf 55 jaar; Deze zijn opgenomen als bijlage II; |
| Wezenpensioen:     | Voor de dekking van het wezenpensioen hanteert SPA een opslag van 5% op de voorziening voor het partnerpensioen;  |
| Excasso:           | 2% van de TV, berekend op marktwaarde;  |
| Schadevoorziening: | De contante waarde van de premies waarvoor vrijstelling van betaling wegens arbeidsongeschiktheid is verleend dan wel de uitkeringen met betrekking tot arbeidsongeschiktheid;  |

IBNR-voorziening: (IBNR: incurred but not reported / gebeurd maar nog niet gerapporteerd) de inschatting van de schadevoorziening premievrijstelling van niet gemelde schades.

## 6.3 Premiebeleid

### 6.3.1 Kostendeekkende premie

SPA hanteert voor de kostendeekkende premie de definitie zoals vermeld in de Pensioenwet. Deze premie bestaat uit de volgende componenten:

- De premie die actuariael benodigd is in verband met de aangroei van de pensioenverplichtingen;
- De opslag die nodig is voor het vereist eigen vermogen dat hoort bij de aangroei van de pensioenverplichtingen;
- De opslag die nodig is voor de uitvoeringskosten van SPA die horen bij de aangroei van de pensioenverplichtingen.

De actuariael benodigde premie wordt, in het kader van de kostendeekkende premie, bepaald op basis van de “DNB-rentetermijnstructuur”: de rentetermijnstructuur voor pensioenfondsen die maandelijks door DNB wordt gepubliceerd en wordt bepaald op basis van de methodiek die DNB per 15 juli 2015 heeft ingevoerd en heeft vastgelegd in de notitie “UFR methodiek voor de berekening van de rentetermijnstructuur” van 3 augustus 2015.

### 6.3.2 Bij de aangesloten ondernemingen in rekening te brengen bijdragen

Op grond van de uitvoeringsovereenkomsten brengt SPA bij de aangesloten ondernemingen de premie in rekening. Deze premie kan op geen enkele wijze betrekking hebben op het verleden en wordt vastgesteld op de grondslagen, zoals genoemd in paragraaf 6.2.2. Actuariële grondslagen waarbij tot 1 januari 2017 gold dat voor de rentetermijnstructuur werd uitgegaan van de curve zonder UFR en middeling op 1 januari van het boekjaar. Vanaf 1 januari 2017 wordt uitgegaan van de hiervoor genoemde DNB-rentetermijnstructuur op 1 januari van het boekjaar. De premie bestaat uit de volgende onderdelen:

- a. de koopsom voor de in dat jaar te verwerven jaaropbouw (de actuariële premie die benodigd is in verband met pensioenverplichtingen);
- b. de risicopremies voor het partnerpensioen, het wezenpensioen, het tijdelijk partnerpensioen en de premievrije voortzetting wegens arbeidsongeschiktheid, waaronder voor zover van toepassing begrepen de premies ter dekking van het inlooprisico;
- c. een 2% opslag voor de excassokosten over de onderdelen a en b;

- d. een opslag van 36,64% over de bij a, b en c genoemde onderdelen. De hoogte van het percentage is mede bepaald op basis van de ambitie om gemiddeld in 85% (actieven) respectievelijk 67% (gewezen deelnemers en pensioengerechtigden) van de gevallen een toeslag toe te kennen;
- e. een bedrag per jaar voor de uitvoeringskosten (onder andere administratiekosten en bestuurskosten) van SPA. Dit bedrag wordt jaarlijks op 1 januari van elk jaar geïndexeerd met de CBS Cao-lonen particuliere bedrijven;
- f. een extra opslag per jaar vanaf 2017 tot en met 2018, ter financiering van de in de toekomst op te bouwen aanspraken.

Indien de bovengenoemde premie hoger is dan 50% van de (deeltijd) pensioengrondslagsom, dan bedraagt de bij de aangesloten ondernemingen in rekening te brengen bijdrage 50% van de (deeltijd) pensioengrondslagsom.

Indien en voor zover de in paragraaf 6.3.1 genoemde kostendekkende premie hoger is dan 50% van de (deeltijd) pensioengrondslagsom, dan wordt de in dat jaar te verwerven pensioenopbouw verlaagd; de risicoverzekeringen voor de nog te bereiken delen van het partnerpensioen en wezenpensioen en het tijdelijk partnerpensioen worden in dat geval, indien mogelijk, niet verlaagd. Zie ook paragraaf 6.3.3.

De maximering van de premie op 50% van de (deeltijd) pensioengrondslagsom geldt afzonderlijk voor elke uitvoeringsovereenkomst die SPA met de aangesloten ondernemingen heeft afgesloten.

De ingehouden eigen bijdrage van de actieve deelnemers blijft bij de aangesloten ondernemingen. De aangesloten ondernemingen betalen aan SPA de volledig in rekening gebrachte bedragen.

### 6.3.3 Toets op de toereikendheid van de bijdragen van de aangesloten ondernemingen

Aan het begin van het boekjaar bepaalt SPA op basis van de hiervoor genoemde DNB-rentetermijnstructuur van 1 januari van dat boekjaar en het deelnemersbestand van 1 januari van dat boekjaar:

- a. 50% van de (deeltijd) pensioengrondslagsom,
- b. de kostendekkende premie conform paragraaf 6.3.1,
- c. het verschil tussen a. en b.

Indien het verschil bij c. negatief is worden de opbouwpercentages voor het levenslang ouderdompensioen, het partnerpensioen en het wezenpensioen zodanig, in dezelfde procentuele mate, verlaagd dat de kostendekkende premie gelijk is aan 50% van de (deeltijd) pensioengrondslagsom.

Indien na het einde van het boekjaar blijkt dat de kostendekkende premie (na eventuele bovengenoemde verlaging van de opbouwpercentages) berekend met de DNB hiervoor genoemde DNB-rentetermijnstructuur, anders dan verwacht, hoger is dan 50% van (deeltijd) pensioengrondslagsom, komt het verschil ten laste van SPA.

Indien na het einde van het boekjaar blijkt dat de kostendeekkende premie, na bovengenoemde verlaging van de opbouwpercentages en berekend met de hiervoor genoemde DNB-rentetermijnstructuur op 1 januari van het boekjaar, anders dan verwacht, lager is dan 50% van (deeltijd) pensioengrondslagsom, wordt de bijdrage van de aangesloten ondernemingen gelijk gesteld aan 50% van de (deeltijd) pensioengrondslagen en komt het verschil ten goede van SPA.

De bovenstaande toets op de toereikendheid van de bijdragen van de aangesloten ondernemingen wordt voor elke uitvoeringsovereenkomst van het SPA met de aangesloten ondernemingen afzonderlijk uitgevoerd.

#### **6.4 Omvang van het vereist eigen vermogen en minimaal vereist eigen vermogen**

De Pensioenwet stelt eisen ten aanzien van de omvang van het eigen vermogen van pensioenfondsen. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen het minimaal vereist eigen vermogen (MVEV) en het vereist eigen vermogen (VEV).

SPA stelt vooraf het MVEV vast dat nodig wordt geacht om de solvabiliteit van SPA op langere termijn te waarborgen. Het MVEV en het VEV worden vastgesteld volgens het standaardmodel van DNB.

De certificerend actuaaris toetst achteraf of het door de adviserend actuaaris bepaalde VEV en de TV afgedekt worden door het aanwezige pensioenvermogen. De adviserend actuaaris stelt het benodigde VEV vast op basis van de richtlijnen van de toezichthouder volgens het FTK, eveneens gebaseerd op het risicoprofiel van het belegde vermogen. Hierbij wordt ook rekening gehouden met de ontwikkelingen op de financiële markten.

##### **Vaststellen MVEV**

Het MVEV wordt bepaald door het al dan niet aanwezig zijn van beleggingsrisico's en door beheerslasten, alsmede risico's die voortkomen uit de pensioenregeling, zoals partner- en arbeidsongeschiktheidspensioen. Het MVEV komt doorgaans uit tussen de 4% en de 5%.

##### **Vaststellen VEV**

Volgens het FTK wordt het VEV zo vastgesteld dat met een wettelijk vastgestelde zekerheidsmaat van 97,5% wordt voorkomen dat SPA binnen één jaar over minder middelen beschikt dan de TV voor de onvoorwaardelijke toezeggingen.

Het VEV van SPA wordt gebaseerd op de meest actuele parameters zoals gepubliceerd door DNB.

Het VEV wordt zo vastgesteld dat de effecten kunnen worden opgevangen in de volgende onmiddellijke veranderingen in de risicofactoren:

|                        |  |
|------------------------|--|
| Renterisico ( $S_1$ ): | Het effect van de meest ongunstige wijzigingen van de rentetermijnstructuur volgens door DNB voorgeschreven stijgings- en dalingsfactoren. |
|------------------------|--|

|   |   |
|---|---|
| Aandelen- en vastgoedrisico ( $S_2$ ):  | Het effect van een daling van de waarde van de beleggingen in beursgenoteerde aandelen ontwikkelde markten en indirect vastgoed met 30% ( $S_{2A}$ ), in aandelen opkomende markten met 40% ( $S_{2B}$ ), in Private Equity met 40% ( $S_{2C}$ ) en indirect vastgoed met 15% ( $S_{2D}$ ). |
| Valutarisico ( $S_3$ ):                 | Het effect van een daling van alle valutakoersen ten opzichte van de euro met 15%.  |
| Grondstoffenrisico ( $S_4$ ):           | Het effect van een daling van de beleggingen in grondstoffen (commodities) met 35%.   |
| Kredietrisico ( $S_5$ ):                | Het effect van een daling van de rentemarge (creditspread) op basis van door DNB voorgeschreven (absolute) schokken (afhankelijk van rating).   |
| Verzekeringstechnisch risico ( $S_6$ ): | Het vereiste vermogen voor verzekeringstechnische risico's wordt bepaald door het procesrisico, de onzekerheid in de sterftetrend (TSO) en de negatieve stochastische afwijkingen (NSA).  |
| Liquiditeitsrisico ( $S_7$ ):           | Wordt verondersteld gelijk te zijn aan 0% en in de berekening buiten beschouwing gelaten.   |
| Concentratierisico ( $S_8$ ):           | Wordt verondersteld gelijk te zijn aan 0% en in de berekening buiten beschouwing gelaten.   |
| Operationeel risico ( $S_9$ ):          | Wordt verondersteld gelijk te zijn aan 0% en in de berekening buiten beschouwing gelaten.   |
| Actief beheer risico ( $S_{10}$ )       | Onder actief beheer worden afwijkende posities in portefeuilles verstaan die door portefeuillemanagers worden ingenomen ten opzichte van de strategische portefeuilles. De mate van actief beheer wordt doorgaans bepaald aan de hand van een tracking error.                               |

De parameters van het VEV worden geëvalueerd wanneer de volledige strategische portefeuille inclusief managers bekend zijn.

De effecten  $S_1$  tot en met  $S_6$  en  $S_{10}$  worden vervolgens gecombineerd op aan de hand van de volgende formule:

$$\sqrt{(S_1^2 + S_2^2 + 2 * 0,4 * S_1 S_2 + S_3^2 + S_4^2 + S_5^2 + S_6^2 + S_{10}^2 + 2 * 0,4 * S_1 S_5 + 2 * 0,5 * S_2 S_5)}$$

Hierbij worden de volgende correlaties verondersteld:

- 0,4 tussen het renterisico (S<sub>1</sub>) en het aandelen- en vastgoedrisico (S<sub>2</sub>);
- 0,4 tussen het renterisico (S<sub>1</sub>) en het kredietrisico (S<sub>5</sub>);
- 0,5 tussen het aandelenrisico- en vastgoedrisico (S<sub>2</sub>) en het kredietrisico (S<sub>5</sub>).

Het bestuur heeft de volgende risicohouding (korte termijn) vastgesteld met betrekking tot het vereist eigen vermogen: Het vereist eigen vermogen varieert op basis van het huidige strategische beleggingsbeleid grofweg tussen de 13% en 17%. Het bestuur en sociale partners hebben aangegeven dat de bovenstaande begrenzings van het VEV indicatief zijn. Zij achten het gewenst enige beleidsvrijheid te behouden om eventueel in de toekomst sturing te kunnen geven aan het strategisch beleggingsbeleid.

## 6.5 Toeslagenbeleid

In paragraaf 4.2 zijn de reglementaire bepalingen voor toeslagverlening opgesomd. Deze paragraaf gaat nader in op het toekennen en financieren van die toeslagen.

SPA voert een voorwaardelijk toeslagbeleid. Dat wil zeggen dat de toeslagen niet automatisch worden toegekend maar dat deze pas na besluit van het bestuur worden doorgevoerd. Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening wordt geen bestemmingsreserve gevormd. De toeslag wordt uit het vrije vermogen van SPA gefinancierd. Toekenning en financiering vinden steeds plaats per 1 januari van het jaar. Voor het bepalen van het toeslagpercentage wordt een toeslagstaffel gehanteerd.

In 2014 is het nieuwe Financieel Toetsingskader (nFTK) gepubliceerd dat is ingevoerd per 1-1-2015. Het nFTK brengt een aantal wijzigingen die effect hebben op het toeslagenbeleid met zich mee. Het nFTK schrijft voor welk percentage aan toeslagen SPA maximaal mag toekennen gegeven de beleidsdekkingsgraad. Dit percentage dient jaarlijks zodanig te worden vastgesteld dat een pensioenfonds naar verwachting vanuit de dan geldende vermogenspositie dezelfde toeslag ook in de toekomst kan blijven geven. Onder het nFTK heet deze manier van toeslagen geven 'toekomstbestendige toeslagverlening'.

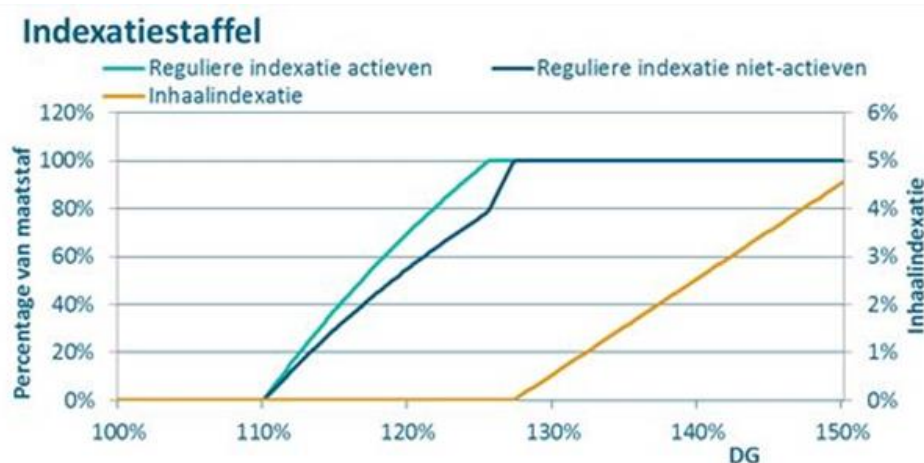
Binnen deze wettelijke maxima heeft SPA wel de vrijheid om de toeslagambitie (verdeling over actieve deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden) toe te passen. SPA heeft een toeslagambitie vastgelegd in de uitvoeringsovereenkomst. De onderstaande staffel neemt de ambitie expliciet mee in de verdeling van de toeslagruimte in het vermogen.

| Dekkingsgraad  | Toeslagverlening                     |
|----------------|--------------------------------------|
| < 110%         | 0%                                   |
| Tussen 110% en | Toekomstbestendige toeslagverlening. |



|   |  |
|---|--|
| Toeslagverleningsdekkingsgraad <sup>1</sup> (%) | <p>De ruimte in de beleidsdekkingsgraad voor toeslagverlening (die volgt uit toekomstbestendige toeslagverlening) wordt naar rato verdeeld over actieve- en niet-actieve deelnemers op basis van de volgende verhouding:<br/>                 Actieven: 85% van de loonindex;<br/>                 Niet-actieven (gewezen deelnemers en pensioengerechtigden): 67% van de prijsindex.</p> <p>Wanneer actieven volledig de loonindex gecompenseerd krijgen wordt het beschikbare overschot toegekend aan toeslag voor niet-actieven tot maximaal de volledige prijsindex.</p> |
| > Toeslagverleningsdekkingsgraad (%)            | <p>Volledige toeslagverlening voor alle deelnemers.</p> <p>Wanneer er na het verlenen van toeslagen een overschot is (vermogen boven dekkingsgraad gelijk aan de toeslagverleningsdekkingsgraad) mag dit overschot voor 1/5e deel worden aangewend om gemiste toeslagen in te halen en eventuele kortingen uit het verleden goed te maken.</p>   |

Het effect van de dekkingsgraad op de toeslagverlening wordt nader verduidelijkt in deze tabel:



### Toeslagen deelnemers voormalig pensioenfonds Interpolis

<sup>1</sup> De toelagverleningsdekkingsgraad is de beleidsdekkingsgraad waarbij de volledige toeslagambitie kan worden waargemaakt (loonindex voor actieven en prijsindex voor niet-actieven).

Voor de toeslagen van de specifieke groep gewezen deelnemers en pensioengerechtigden van voormalig Stichting Pensioenfonds Interpolis, geldt dat deze deels onvoorwaardelijk zijn. Voor het onvoorwaardelijke gedeelte is een voorziening getroffen.

### *Inhalen van toeslagen*

Ten behoeve van het inhalen van toeslagen wordt vanaf 2016 per deelnemer en gewezen deelnemer, bijgehouden welke toeslagen nominaal zijn gemist. Het saldo van gemiste toeslagen wordt jaarlijks met de geldende indexatiemaatstaf geïndexeerd. Indien er sprake is van het inhalen van gemiste toeslagen wordt eerst de laatste gemiste toeslag ingehaald. Gemiste toeslagen verjaren niet.

Als er nadat alle gemiste toeslagen vanaf 1 januari 2016 zijn ingehaald mogelijkheden zijn voor inhaal van voor die datum gemiste toeslagen zal het bestuur daarover op dat moment een besluit nemen.

## **6.6 Beleggingsbeleid**

### 6.6.1 Inleiding

Deze paragrafen beschrijven het beleggingsbeleid van SPA. Eind 2013 is de verzekeringsovereenkomst afgelopen zonder premievrij achterlaten. SPA heeft daardoor alle middelen in eigen beheer gekregen waardoor SPA vanaf dat moment de volledige verantwoordelijkheid heeft gekregen over de beleggingen. SPA heeft besloten het beleggen uit te besteden aan een fiduciair beheerder: Achmea Investment Management (Achmea IM). Met Achmea IM heeft SPA afspraken gemaakt over de wijze waarop er wordt belegd. Deze afspraken zijn vastgelegd in het beleggingsplan en beleggingsrichtlijnen. Het strategisch beleid dat hier de basis voor vormt is vastgesteld op basis van een ALM-studie en de daarop volgende portefeuilleconstructie. De hierna volgende paragrafen beschrijven het strategische beleggingsbeleid van SPA en de hoofdlijn van de uitbesteding.

### 6.6.2 Opzet en uitvoering vermogensbeheer

De organisatie van het vermogensbeheer van SPA bestaat uit het bestuur en een commissie balansmanagement. In het bestuur zitten zowel vertegenwoordigers van de werkgever als van de werknemers en pensioengerechtigden. Het toezicht op SPA is in handen van de raad van toezicht, DNB en het verantwoordingsorgaan.

## **Besluitvorming en rollen**

### *Sociale partners*

De doelstellingen van SPA zijn in de statuten vastgelegd en worden in overleg met sociale partners bepaald. Enerzijds in de vorm van de pensioenovereenkomst met de deelnemers, anderzijds door de premieafspraken aan de cao-tafel.

### *Pensioenfonds bestuur*

Het bestuur van SPA stelt gezien de vastgestelde risicohouding de ambities en strategie vast om de doelstellingen te behalen. Ook het risicobudget en de beleggingsovertuigingen worden door het bestuur vastgesteld.

### *Commissie balansmanagement*

De uitvoering van het beleid besteedt het bestuur uit aan de commissie balansmanagement. Dit is een bestuurlijke commissie die wordt gevormd door minimaal twee (plaatsvervangend) bestuursleden van SPA. Deze commissieleden hebben stemrecht in de commissie.

De commissie balansmanagement heeft tevens een adviserende rol naar het bestuur voor strategische beslissingen. De commissie balansmanagement heeft een mandaat gekregen om binnen afgesproken grenzen de opdracht van het bestuur uit te voeren. Voor alle besluiten op strategisch niveau beslist het bestuur en heeft de commissie balansmanagement een adviserende rol. De commissie balansmanagement wordt ondersteund door een extern adviseur.

Verderop in de keten van diensten zijn meerdere externe partijen werkzaam die door SPA zijn aangesteld.

### *Fiduciair beheerder*

Voor het beheer van de fondsmiddelen heeft SPA een fiduciaire beheerder aangesteld: Achmea IM.

De taken van deze fiduciair zijn in hoofdlijnen:

- a. Ondersteuning en uitvoering bij het opstellen van en/of adviseren over:
  1. ALM en portefeuilleconstructie studie;
  2. Strategisch en tactisch beleggingsbeleid inclusief beleggingsrichtlijnen;
  3. Balans- en risicomanagement
  4. verantwoord beleggen;
- b. Het verrichten van beheer, aansturing, selectie en beoordeling van vermogensbeheerders, toezicht op vermogensbeheerders, uitvoeren van overlay strategieën;
- c. Meten en analyseren van de resultaten van het beheer;
- d. Rapporteren over het beheer;
- e. Risicomanagement en rapportage daarover.

### *Vermogensbeheerders*

De beleggingen worden beheerd door vermogensbeheerders. De vermogensbeheerders worden geselecteerd door de fiduciair beheerder waarbij SPA beslist. De vermogensbeheerders handelen binnen de mandaatrichtlijnen zoals vastgelegd tussen de vermogensbeheerder en SPA. Eén en ander op advies van de fiduciair beheerder.

### *Bewaarneming (Custodian)*

SPA heeft tevens een custodian aangesteld; KAS BANK. De custodian heeft de middelen van SPA in bewaarneming en heeft daarbij een van de fiduciaire beheerder en de vermogensbeheerders onafhankelijke rol. Vanuit deze onafhankelijke rol vervult de custodian ook een controlerende rol en voert zij de administratie van de beleggingen. De custodian levert periodiek onafhankelijk van de

fiduciair beheerder en vermogensbeheerders informatie over de beleggingsresultaten en de naleving van de verschillende mandaatrichtlijnen en de beleggingsrichtlijnen.

#### Bestuursbureau

Het bestuursbureau heeft een ondersteunende en adviserende taak richting het bestuur. De planning, aanlevering van beleidsstukken en de opvolging daarvan zijn de taak van het bestuursbureau. Het bestuursbureau heeft daarbij veelvuldig contact met de verschillende uitvoerders en adviseurs.

Bovenstaande taken en verantwoordelijkheden zijn nog eens opgenomen in het onderstaande overzicht.

|                               | Ambities/<br>Strategie                | Portefeuille<br>ontwerp               | Implementatie             | Portefeuille<br>beheer    | Monitoring en risico<br>management              |
|-------------------------------|---------------------------------------|---------------------------------------|---------------------------|---------------------------|---|
| Pensioen Fondsbestuur         | Beslist                               | Beslist                               | overziet                  | overziet                  | Evaluatie commissie<br>balansmanagement         |
| Commissie<br>Balansmanagement | Aanbeveling aan<br>bestuur            | Aanbeveling<br>aan bestuur            | overziet                  | overziet                  | Evaluatie fiduciaire<br>beheerder/custodian     |
| Fiduciair beheerder           | adviseert                             | adviseert                             | Beslist                   | overziet                  | Evaluatie van de<br>vermogens<br>beheerders     |
| Vermogensbeheerders           |                                       |                                       |                           | Beslist                   | Audit t.o.v.<br>mandaat/richtlijnen             |
| Custodian                     |                                       |                                       |                           |                           | Voert uit                                       |
| Bestuursbureau                | Adviseert en<br>stuurt aan<br>bestuur | Adviseert en<br>stuurt aan<br>bestuur | Overziet en<br>stuurt aan | Overziet en<br>stuurt aan | Monitoring en<br>kwartaal rapportage<br>bestuur |

#### Herbalancering

De asset managers beleggen de middelen uit de portefeuille van SPA. De fiduciair beheerder ziet toe op het beheer en risicomangement van de gehele portefeuille. De custodian heeft een controlerende en administratieve rol. De feitelijke beleggingsmix kan door marktbevingen af gaan wijken van de normportefeuille. In de beleggings-/mandaatrichtlijnen is daarom vastgelegd wat de fiduciair beheerder respectievelijk de asset managers doen bij een overschrijding van de bandbreedtes en hoe de herbalancering naar de normportefeuille wordt doorgevoerd.

Bij een grote afwijking van de normportefeuille of bij een herbalancering van de renteafdekking heeft de fiduciair beheerder een meldingsfunctie en stelt het een plan op om de portefeuille weer binnen de bandbreedtes te brengen. De commissie balansmanagement beslist vervolgens om de herbalancering te implementeren. In de beleggingsrichtlijnen zijn hierover concrete signaleringsniveau 's vastgelegd.

### 6.6.3 Strategisch beleggingsbeleid

#### *Beleggingsdoelstelling*

De doelstelling van het beleggingsbeleid is het beheren van de beleggingen zodanig dat mede met de beleggingsresultaten kan worden voldaan aan de pensioenverplichtingen en de uit de afspraken met sociale partners voortvloeiende toelagambitie. Om die pensioenuitkeringen inclusief ambitie op de korte en lange termijn veilig te stellen, kiest SPA ervoor de aan het pensioenfonds toevertrouwde middelen solide en volgens de prudent-person principes te beleggen<sup>1</sup>. Hierbij staat de risicohouding centraal. Daarbij heeft het rendement een hoge prioriteit, maar staan een defensief karakter en een voorzichtige afweging tussen risico en rendement voorop.

Uitgangspunt voor het beleggingsbeleid is passief beleggen, tenzij. Dat 'tenzij' betekent dat, als risicobeheer beter vormgegeven kan worden bij actief beleggen, er sprake kan zijn van actief beleggen.

#### *Beleggingsovertuigingen*

SPA hanteert zogenaamde beleggingsovertuigingen bij de beslissingen aangaande het beleggingsbeleid. De beleggingsovertuigingen bevatten een aantal uitgangspunten en overtuigingen van SPA op het gebied van beleggingen. De beleggingsovertuigingen maken onderdeel uit van het Beleggingsplan. Ze zijn eveneens samengevat in de 'Verklaring inzake beleggingsbeginselen' die een bijlage is bij deze Abtn.

#### *Strategische mix op hoofdlijnen*

In 2015 is op basis van een ALM studie een strategische beleggingsmix vastgesteld van 70% vastrentende waarden en 30% zakelijke waarden. De renteafdekking wordt in het strategisch beleid gebaseerd op een dynamische staffel op basis van de marktrentecurve (20 jaarsrente). Bij hogere renteniveaus wordt de renteafdekking verhoogd en bij lagere niveaus verlaagd. De staffel (zoals hieronder opgenomen) wordt echter niet 'blind' gevolgd. SPA gebruikt de staffel als trigger om de discussie om het percentage renteafdekking te wijzigen te voeren. Bij de implementatie van de renteafdekking wordt rekening gehouden met het curverisico en wordt de afdekking over meerdere looptijden ('buckets') verdeeld. Het beleggingsbeleid is in detail vastgelegd in het Beleggingsplan.

De staffel (leidraad) voor de dynamische renteafdekking op economische basis ziet er als volgt uit:

<sup>1</sup> Hierbij moeten de beleggingen voldoen aan kwalitatieve beginselen van veiligheid, kwaliteit en spreiding van risico's. Dit houdt onder andere in dat het beleggingsbeleid wordt afgestemd op de verplichtingenstructuur van het pensioenfonds tegen marktwaarde. Hierbij wordt rekening gehouden met de wettelijke eisen die onder het financieel toezichtskader aan het beleggingsbeleid en risicomanagement worden gesteld. DNB houdt hier toezicht op.

| Rente       | Afdekking |
|-------------|-----------|
| > 5,5%      | 90%       |
| 5,0% - 5,5% | 85% - 90% |
| 4,5% - 5,0% | 80% - 85% |
| 4,0% - 4,5% | 75% - 80% |
| 3,5% - 4,0% | 70% - 75% |
| 3,0% - 3,5% | 65% - 70% |
| 2,5% - 3,0% | 60% - 65% |
| 2,0% - 2,5% | 55% - 60% |
| 1,5% - 2,0% | 50% - 55% |
| < 1,5%      | 50%       |

### Strategische portefeuilleverdeling en bandbreedtes

In het beleggingsplan is de strategische portefeuilleverdeling vastgelegd. Daarbij zijn bandbreedtes vastgelegd voor de mate waarin de allocaties mogen afwijken. De nu geldende beleidsmatige verdeling is als volgt:

| Strategische portefeuille       |      |                   |
|---------------------------------|------|-------------------|
| Zakelijke waarden               |      | Bandbreedte (+/-) |
| Aandelen Wereld                 | 15%  | 5%                |
| Aandelen opkomende markten      | 5%   | 3%                |
| Direct vastgoed                 | 5%   | 3%                |
| Infrastructuur                  | 5%   | 3%                |
| Totaal                          | 30%  |                   |
| Vastrentende waarden            |      |                   |
| Staatsobligaties Euro           | 24%  | 5%                |
| Niet- staatsobligaties Euro     | 25%  | 3%                |
| Hypotheken                      | 7%   | 3%                |
| High Yield                      | 6,5% | 3%                |
| Obligaties opkomende markten HC | 2,5% | 3%                |
| Obligaties opkomende markten LC | 4%   | 3%                |
| Totaal                          | 70%  |                   |
| Liquiditeiten                   | 1%   | 5%                |

Deze strategische mix is behoudens de allocaties naar vastgoed en infrastructuur ingevuld. De nog niet in die categorieën belegde middelen zijn geparkeerd in het Aandelen wereld mandaat.

De weergegeven bandbreedtes hebben een signaleringsfunctie. Indien de bandbreedtes worden overschreden vindt er een beoordeling van de vraag of er een herbalancering plaats moet vinden. Het beleid ten aanzien van herbalancering is in paragraaf 6.6.2 beschreven.

#### 6.6.4 Evaluatie beleggingsresultaten

SPA heeft de uitvoering van het vermogensbeheer uitbesteed. Het bestuur van SPA is eindverantwoordelijk voor de resultaten. SPA heeft daarom met de fiduciair manager en de custodian afspraken gemaakt over de wijze en inhoud van de rapportering. Een keer per maand rapporteert de fiduciair manager over de performance en de risico's. Per kwartaal volgt een uitgebreid rapport inclusief beoordelingen van de vermogensbeheerders, marktontwikkelingen en beleggingsbeleid. Door de custodian wordt eveneens gerapporteerd over de performance en risico's alsmede rendementsreconciliaties.

## 7 FINANCIËLE STURINGSMIDDELEN

### 7.1 Premiebeleid

In paragraaf 6.3 is het premiebeleid weergegeven. SPA heeft met de aangesloten ondernemingen in de uitvoeringsovereenkomsten afspraken gemaakt over de premie. Uitgangspunt hierbij is een overeenkomst voor 5 jaar voor een voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling die op basis van CDC wordt gefinancierd. Hierdoor kan het premiebeleid door het bestuur van SPA niet als financieel sturingsmiddel worden ingezet.

### 7.2 Beleggingsbeleid

In paragraaf 6.6 is het beleggingsbeleid van SPA uiteengezet. Als de omstandigheden en of risico's daarom vragen, stuurt SPA binnen de kaders van het strategische beleggingsbeleid op de optredende risico's en omstandigheden.

### 7.3 Toeslagenbeleid

In het toeslagenbeleid (zie paragraaf 4.2 en 6.5) is vastgelegd wanneer er wel en wanneer er geen sprake is van het toekennen van toeslagen. Hiermee ligt ook de nadere invulling van het sturingsmiddel 'toeslagenbeleid' vast.

## 7.4 Aansprakenbeleid

In geval van een financieel tekort van SPA kan het bestuur besluiten de verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten te verminderen als:

- Gezien de beleidsdekkingsgraad als bedoeld in de Pensioenwet niet wordt voldaan aan de eisen ten aanzien van het minimaal vereist eigen vermogen of het vereist eigen vermogen;
- SPA niet in staat is binnen een redelijke termijn te voldoen aan het minimaal vereist eigen vermogen of het vereist eigen vermogen, zonder dat de belangen van deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden, andere aanspraakgerechtigden of de aangesloten ondernemingen onevenredig worden geschaad;
- Alle overige beschikbare sturingsmiddelen, met uitzondering van het beleggingsbeleid, in het herstelplan zijn ingezet om binnen de voorgeschreven termijn uit te komen op ten minste het VEV.

SPA is in ieder geval niet in staat binnen een redelijke termijn te voldoen aan het VEV als dit zonder korting niet binnen uiterlijk de termijn van tien jaar van het (geactualiseerde) herstelplan kan worden bereikt.

Indien de beleidsdekkingsgraad vijf maal opeenvolgend ligt onder de beleidsdekkingsgraad die hoort bij het MVEV en de feitelijke dekkingsgraad bij die laatste vaststelling ook onder dat niveau ligt, neemt SPA binnen zes maanden maatregelen waardoor de dekkingsgraad van SPA direct voldoet aan het minimaal vereist eigen vermogen. Een vermindering van pensioenaanspraken en pensioenrechten wordt dan direct – dat wil zeggen binnen de hiervoor genoemde zes maanden na vaststelling van de vijfde te lage beleidsdekkingsgraad – in de technische voorzieningen verwerkt. De vermindering wordt dan direct dan wel in beginsel evenredig gespreid in de tijd doorgevoerd. Bij gespreide doorvoering wordt maximaal de termijn van het (actuele) herstelplan gebruikt

Mocht er sprake worden van een korting, dan informeert SPA de deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden en de aangesloten ondernemingen schriftelijk over het besluit tot vermindering van de pensioenaanspraken en pensioenrechten.

Vanaf een maand nadat de deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden, aangesloten ondernemingen en toezichthouder hierover zijn geïnformeerd, kunnen de pensioenaanspraken en pensioenrechten worden gekort.



## 8 COMMUNICATIE

SPA heeft als doel samen met deelnemers en cao-partijen te zorgen voor een goed inkomen voor later. Daarbij hebben we oog en gevoel voor mens en relatie. Communicatie draagt bij aan een goede band met onze doelgroepen: actieve deelnemers, slapers, gepensioneerden, nabestaanden, sociale partners en andere stakeholders.

Voor actieve en oud-deelnemers heeft communicatie van SPA als doel het 'Nu zorgen voor later'. Hiermee willen we hen in staat stellen de handelingen te verrichten die nodig zijn om zelf ook te zorgen voor een goed inkomen voor later. We vinden het belangrijk dat ook bij sociale partners en toezichthouders duidelijk is wat de doelen van SPA zijn en hoe communicatie daarin bijdraagt. Zo is iedereen in staat er waar nodig naar te handelen en over te communiceren. Onze kernwaarden daarbij zijn vakmanschap, verbinden en innoveren. We zien communicatie als een van de belangrijkste elementen om te werken aan een duurzame relatie met alle doelgroepen. Daarom is het een speerpunt in het strategisch beleid van het SPA.

### 8.1 Beleidsplan

SPA heeft een 'stip op de horizon' bepaald waar het wil staan in 2020. Deze stip op de horizon is dat SPA in 2020 een fonds wil zijn dat zich onderscheidt in kwaliteit en betrokkenheid. Hoe we daaraan werken staat op grote lijnen beschreven in het communicatiebeleidsplan 2017-2019, waarin de communicatievisie en –doelen van SPA zijn uitgewerkt. Hierin staat onder andere dat we met alles wat we doen, we actieve deelnemers, gewezen deelnemers en gepensioneerden kunnen helpen bij het creëren van een duurzaam inkomen voor later of bij overlijden. De manier waarop we dit doen is door:

- Te zorgen voor een goed rendement op de beleggingen en daar actief over te communiceren met deelnemers en werkgevers.
- Duurzaam en consistent te zijn in bestuur, ambities en beleid en dit steeds uit te dragen in communicatie.
- Hoogwaardige kwaliteit te leveren tegen marktconforme kosten en hierover transparant te communiceren.
- Onze coöperatieve roots niet te verloochenen en dus nadrukkelijk te kiezen voor collectiviteit en solidariteit en dit regelmatig te uiten.
- Zoveel als mogelijk te communiceren over het kunnen toepassen van indexatie en het voorkomen van kortingen.
- Dialoog inzicht en, als gevolg daarvan, handelingsperspectief te bieden.
- Hoogwaardige service en veel gebruikersgemak mogelijk te maken met behulp van moderne technologie en duidelijke communicatie.

Hiermee zorgen we dat deelnemers het gevoel krijgen bij het juiste fonds aangesloten te zijn. Omdat ze zich er thuis voelen, omdat het een fonds van deze tijd is en omdat het een fonds met een excellente performance is. Dat gaat over loyaliteit en binding met het fonds.

Hoe we werken aan het realiseren van deze visie staat jaarlijks concreter beschreven in het communicatiejaarplan. Hierin worden ook de communicatiedoelstellingen en communicatiebudgetten verder uitgewerkt.

## 8.2 Jaarplan

Uitgangspunten voor het jaarplan is het communicatiebeleidsplan en het tijdspad naar 2020. De activiteiten worden bepaald aan de hand van de communicatievisie en –doelen uit het communicatiebeleidsplan. Als randvoorwaarden gelden de Pensioenwet en de Wet Pensioencommunicatie. In 2018 ligt de focus op:

- Werken aan vertrouwen en imago door het fonds een nieuw gezicht te geven
- Aansluiten bij de belevingswereld van de deelnemer, inspelen op relevante gebeurtenissen, persoonlijk contact (deelnemer centraal: van communiceren naar interactie);
- Verdere digitalisering en personaliseren van informatie;
- Het bieden van handvatten om zelf de eigen situatie te beïnvloeden (kennis en handelingsperspectief vergroten).

Uitgebreide informatie over communicatie van SPA is te vinden op onze website: [www.pensioenfondsachmea.nl](http://www.pensioenfondsachmea.nl).

## 9 RISICOMANAGEMENT

SPA wordt, bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan, geconfronteerd met risico's. De belangrijkste doelstelling van SPA is het nakomen van de pensioentoezeggingen. Vanuit dit perspectief is het risicomanagement een belangrijk onderwerp waaraan SPA veel waarde hecht. Met risicomanagement wordt hier bedoeld dat er enerzijds inzicht is in de (mogelijke) financiële en niet-financiële risico's die SPA loopt. Anderzijds is er zicht op beheersmaatregelen en de effectiviteit daarvan. Met dit inzicht krijgt het bestuur sturing en blijft het in control. Het bestuur is uiteindelijk verantwoordelijk voor het risicomanagement. Zij wordt hierin ondersteund door het bestuursbureau en specifiek door de risicomanager.

SPA heeft het risicomanagement vormgegeven door het opstellen van een inhoudelijk risicokader en een risicomanagement proces in de organisatie. Het integraal risicomanagement is vastgesteld in het risicomanagementbeleidsplan. Tevens zijn alle risicoinschattingen, scores (bruto, netto en gewenst) vastgelegd in RisicoMaat (ons risicomanagementtool).

Belangrijke elementen zijn:

- Met het bestuur wordt periodiek een risicoanalyse uitgevoerd met als doel het vaststellen van het risicoprofiel en de risicobereidheid;
- Risico's zijn geïdentificeerd en het bestuur heeft het risicobeleid vastgesteld. Dit beleid is gebaseerd op FIRM (Financiële Instellingen Risicoanalyse Methode) van DNB en aangepast naar fondsspecifieke kenmerken;
- Het raamwerk voor risicomanagement (proces) is ingericht met behulp van FIRM in de organisatie van SPA;
- Per risico is er een commissie benoemd die verantwoordelijk is voor het monitoren van het risico;
- Het risicomanagement proces wordt continu onderhouden. Dit is de risicocycclus. Dit houdt in dat de risico's iedere keer het proces van identificatie, meting, monitoring en analyse, controle en bijsturing door het bestuur volgen periodiek en wanneer er ontwikkelingen optreden ten aanzien van een risico;
- Voor alle geïdentificeerde risico's worden de beheersmaatregelen benoemd. Wat resteert, is een netto risico dat acceptabel en beheersbaar is voor SPA. Ontwikkelingen kunnen ervoor zorgen dat het bruto risico toeneemt waardoor beheersmaatregelen herzien moeten worden om het netto risico op aanvaardbaar niveau te krijgen;
- De controle en (bij)sturing van het bestuur voor het managen en beheersen van risico's wordt vastgelegd en de besluitvorming is geïntegreerd in de organisatie van SPA;
- Het gebruikmaken van operationele procedures voor de beheersing van risico's zoals incidentenmelding en –rapportage;
- Het risicomanagement proces wordt bewaakt en begeleid door de risicomanager;
- Een risicomanagement rapportage vindt plaats met een integraal overzicht van alle risico's (elk kwartaal). De rapportage is periodieke stuurinformatie voor het bestuur;
- Jaarlijks wordt het risicomanagementbeleid en –proces geëvalueerd.

## **10 VASTSTELLING ACTUARIËLE EN BEDRIJFSTECHNISCHE NOTA**

De voorliggende Actuariële en bedrijfstechnische nota van Stichting Pensioenfonds Achmea is vastgesteld in de bestuursvergadering van 1 februari 2018.

## BIJLAGE I: VERKLARING INZAKE BELEGGINGSBEGINSELEN

### **Introductie**

Deze ‘Verklaring inzake beleggingsbeginselen’ (hierna: Verklaring) beschrijft op beknopte wijze de uitgangspunten van het beleggingsbeleid van SPA. Pensioenfondsen zijn volgens de Pensioenwet (PW) en de Europese Pensioenrichtlijn verplicht een dergelijke verklaring op te stellen. De Europese Pensioenrichtlijn regelt de werkzaamheden van en het toezicht op pensioenfondsen. In Nederland is de richtlijn verwerkt in de PW. Deze wet schrijft Nederlandse pensioenfondsen voor de Verklaring op te nemen als bijlage bij de Actuariële en Bedrijfstechnische Nota (Abtn). Op verzoek van een belanghebbende bij SPA wordt de Verklaring verstrekt. Verder wordt deze als bijlage bij de Abtn op de website van SPA gepubliceerd.

Deze verklaring is door het bestuur van SPA op 1 februari 2018 herzien. De initiële verklaring van beleggingsbeginselen dateert van 2013. Deze verklaring wordt om de drie jaren herzien. Daarnaast wordt de verklaring direct herzien als er tussentijds een belangrijke wijziging in het beleggingsbeleid optreedt.

Hoofdstuk 1 gaat over de organisatie van SPA. In hoofdstuk 2 wordt stilgestaan bij het beleggingsbeleid. Hoofdstuk 3 gaat over de uitvoering van het beleggingsbeleid.

### **1. Organisatie**

#### *a. Pensioenfondsen*

SPA is als ondernemingspensioenfonds opgericht om te zorgen dat uitvoering wordt gegeven aan de pensioentoezegging die de aangesloten ondernemingen aan de deelnemers hebben gedaan.

#### *b. Bestuur*

Het bestuur van SPA is eindverantwoordelijk voor alle activiteiten, inclusief het beleggingsbeleid. Zij stelt het strategisch beleid vast en houdt toezicht op de uitvoering ervan. De verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de betrokkenen zijn in een mandaatregeling helder gescheiden. Het bestuur heeft een commissie balansmanagement ingesteld.

#### *c. Commissie Balansmanagement*

Een commissie balansmanagement, bestaande uit minimaal twee bestuursleden, adviseert het bestuur van SPA op het gebied van de vormgeving van het beleggingsbeleid. Op basis van de mandaatregeling zijn de taken van de commissie balansmanagement onder meer:

- Binnen de doelstellingen van SPA en de kaders van de uitvoeringsovereenkomst met de werkgevers, heeft de commissie de taak voorstellen voor het beleggingsbeleid van SPA te formuleren.
- De commissie houdt toezicht op de fiduciaire beheerder en zorgt voor adequate risicobeheersing. De fiduciaire beheerder geeft strategisch advies, verzorgt de advisering over de portefeuilleconstructie en het balansmanagement en draagt zorg voor de selectie en monitoring van de verschillende vermogensbeheerders.

- In de reguliere vergaderingen van het bestuur brengt de commissie verslag uit over de ontwikkeling van het gevoerde beleid en de actuele stand van zaken. Zij legt daarover verantwoording af aan het voltallige bestuur.
- De commissie draagt zorg voor de voorbereiding van door het bestuur te nemen (beleids)beslissingen.
- De commissie komt minimaal vier keer per jaar bij elkaar, waar zij onder meer de fiduciaire beheerder verantwoording laat afleggen over het gevoerde beleid. Het besprokene wordt vastgelegd in een verslag voorzien van een actie- en besluitenlijst. Het bestuursbureau fungeert als coördinator en voert de regie op de uitvoering en de beleidsvoorbereiding. Vanuit die rol voert zij ook een operationeel overleg met de fiduciaire beheerder en de pensioenuitvoeringsorganisatie.

#### *d. Beleggingsplan*

Door de commissie balansmanagement wordt jaarlijks een beleggingsplan opgesteld. De verantwoordelijkheid voor het vaststellen van dit plan ligt bij het bestuur. In het beleggingsplan worden in ieder geval de volgende zaken vastgelegd;

- De gedetailleerde beleggingsmix voor het komende jaar;
- De herbalancering en bandbreedtes rondom die mix;
- De benchmarks waartegen resultaten worden gemeten;
- De beheersing van de financiële risico, waaronder het renterisico;
- De beleggingsrestricties en risicobeheersingsmaatregelen;
- Het verantwoord beleggen beleid; De uitvoeringsafspraken.

#### *e. Deskundigheid*

SPA draagt er zorg voor dat zij in alle fasen van het beleggingsproces beschikt over de deskundigheid die vereist is voor:

- Een optimaal beleggingsresultaat;
- Een professioneel beheer van de beleggingen en
- Een goede beheersing van de aan beleggingen verbonden risico's.

SPA beschikt over een geschiktheidsplan ten behoeve van het bestuur.

#### *f. Gedragscode*

Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid en de uitbesteding van werkzaamheden wordt gewaakt voor belangenverstremgeling. De bestuursleden en medewerkers van het Pensioenbureau zijn gehouden een gedragscode na te leven. Door de compliance officer van SPA wordt daarop toegezien. Ten aanzien van de betrokken uitbestedingspartijen zoals de fiduciaire beheerder en de custodian geldt dat deze organisaties ook gehouden zijn aan een gedragscode en integriteitsbeleid. Periodiek toetst SPA deze stukken van die organisaties op vergelijkbaarheid met die van SPA zelf.

#### *g. Toezicht*

De Nederlandsche Bank (DNB) houdt toezicht op de financiële positie van pensioenfondsen op basis van de Pensioenwet en lagere regelgeving zoals het FTK. Ook toetst DNB of de pensioenbestuurders deskundig en integer handelen.

De Autoriteit Financiële Markten (AFM) houdt ten aanzien van pensioenfondsen toezicht op de informatieverstrekking door de pensioenfondsen. De pensioenfondsen moeten bepaalde, in de wet

vastgelegde informatie geven aan de deelnemers, de gewezen deelnemers en de pensioengerechtigden. Deze informatie moet op tijd, begrijpelijk, duidelijk en juist zijn.

#### *h. Kernactiviteiten*

SPA beperkt zich tot activiteiten die verband houden met pensioen en daaraan gerelateerde werkzaamheden. SPA ontplooit geen nevenactiviteiten.

## **2. Beleggingsbeleid**

#### *a. Algemeen*

SPA belegt de ontvangen pensioenpremies om in de toekomst aan haar (gewezen) deelnemers pensioenuitkeringen te kunnen verstrekken. SPA beoordeelt elke belegging op grond van risico- en rendementsoverwegingen in relatie tot de verplichtingenstructuur.

SPA belegt vanuit de 'prudent person' gedachte. Dit komt in grote mate overeen met dat wat DNB 'op solide wijze' beleggen noemt. Daarbij moeten de beleggingen voldoen aan kwalitatieve beginselen van veiligheid, kwaliteit en spreiding van risico's.

Bij alle beleggingsactiviteiten gelden de volgende algemene uitgangspunten:

- Het vermogen wordt belegd in het belang van de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden;
- SPA hanteert het voorzichtigheidsbeginsel ('prudent person'): dit wil zeggen dat het vermogen - voor zover mogelijk - op een zodanige manier wordt belegd dat de veiligheid, kwaliteit en liquiditeit van de middelen voldoende zijn gewaarborgd;
- Het vermogensbeheer wordt op deskundige en zorgvuldige wijze uitgevoerd;
- De belegde middelen worden op voldoende wijze gediversifieerd (gespreid).

De doelstellingen op lange termijn ten aanzien van het beleggingsbeleid zijn:

- Het beheren van de beleggingen, zodat met de beleggingsresultaten en de premiestortingen kan worden voldaan aan de lopende en toekomstige pensioenverplichtingen en de ambitie van een stabiel premie- en toeslagbeleid;
- Het behalen van een hoog en stabiel lange termijn rendement binnen de door het bestuur vastgestelde risicogrenzen, met in achtneming van de vereisten van de PW en overige beleidsregels van de wetgever en DNB.

Beleggingen brengen het risico met zich mee dat de verwachte rendementen niet worden gehaald. SPA brengt de risico's daarom regelmatig in kaart met een zogenaamde Asset Liability Management-studie (ALM). In een ALM-studie wordt onderzocht hoe de financiële positie van SPA zich op lange termijn ontwikkelt binnen verschillende economische scenario's. Bij het bepalen van de samenstelling van de beleggingsportefeuille (Assets) wordt daardoor rekening gehouden met de specifieke verplichtingenstructuur (Liabilities) van SPA. Daarnaast wordt rekening gehouden met de financiering (zoals is overeengekomen met de werkgevers en de toeslagambitie).

#### *b. Risicohouding*

Het bestuur van SPA heeft een risicobewuste houding. SPA streeft er naar om de nominale aanspraken geïndexeerd na te komen. Inflatie holt de waarde van de nominale uitkeringen uit en gezien het lange termijn karakter van pensioenen is het belangrijk dat de koopkracht van het pensioen via indexatie behouden blijft. Het lopen van beleggingsrisico kan acceptabel zijn in het streven naar

koopkrachtbehoud, zelfs indien dit betekent dat onder omstandigheden de nominale aanspraken niet geheel kunnen worden nagekomen.

De mate van risicoacceptatie van het bestuur is onder andere gebaseerd op de volgende kwalitatieve overwegingen:

- Het opgebouwde pensioen vormt na pensionering en bij overlijden de belangrijkste bron van inkomen voor de pensioengerechtigden van SPA;
- De uit de uitvoeringsovereenkomst voortvloeiende premieomvang is klein in relatie tot de pensioenverplichtingen, waardoor de sturingskracht van premie-aanpassingen beperkt is. SPA streeft naar een waardevast pensioen;
- Een afgewogen balans tussen te nemen risico's en het naar verwachting te realiseren beleggingsrendement is noodzakelijk om op langere termijn invulling te kunnen geven aan de pensioenambitie. Voor het nastreven van de pensioenambitie dient het bestuur van SPA bereid te zijn om beleggingsrisico te nemen en een beleggingsrendement na te streven dat hoger is dan de risicovrije marktrente;
- Bij slechte economische omstandigheden acht het bestuur van SPA het uitlegbaar dat indexatie wordt gekort. Kortingen op de pensioenaanspraken en –uitkeringen dienen zoveel mogelijk te worden voorkomen.

De risicobereidheid kan worden beïnvloed door de actuele financiële positie van SPA. Periodiek wordt beoordeeld of de ambitie van SPA nog haalbaar is. Het vasthouden aan een onmogelijke ambitie is immers niet zinvol. Bij de keuze voor een bepaald beleid wordt niet alleen een verwachte ontwikkeling beoordeeld maar ook scenario's die gunstiger of minder gunstig zijn dan de verwachte ontwikkeling. De ambitie dient in de meeste scenario's te kunnen worden behaald.

Als de financiële situatie van SPA verbetert, wordt bij voorkeur minder risico genomen, omdat de ambitie dan in evenveel of meer gevallen haalbaar is met minder risico.

### *C. Beleggingsovertuigingen*

Door middel van de beleggingsovertuigingen krijgt SPA handvatten om het beleggingsbeleid vorm te geven. Hierin is vastgelegd hoe het bestuur het beleid periodiek evalueert en de performance en risico's meet. De beleggingsovertuigingen worden in beginsel jaarlijks geëvalueerd en zijn hieronder opgenomen.

#### 1.SPA is een lange termijn belegger

De uitkeringen die SPA moet doen liggen (ver) in de toekomst. SPA wil kunnen profiteren van lange termijn mogelijkheden en niet teveel sturen op de korte termijn. SPA realiseert zich echter dat een lange termijn belegger op korte termijn risico's kan lopen en dat korte termijn risico's voor haar deelnemers nadelige impact kunnen hebben. Daarom:

- Richt SPA zich in haar beleggingsbeleid in eerste instantie op de (middel)lange termijn, maar beoordeelt zij expliciet de mogelijke risico's op de korte termijn. De risico's op korte termijn zijn mede afhankelijk van de financiële positie van het pensioenfonds;



- Beoordeelt SPA de beleggingen in eerste instantie op het lange termijn risico en het lange termijn rendement: SPA is een fundamentele belegger;
- Wil SPA niet meer risico nemen dan nodig is om haar lange termijn doelstellingen te kunnen realiseren;
- Is SPA voorzichtig in het voeren van een tactisch beleid waarbij wordt ingespeeld op beleggingsmogelijkheden met een korte termijn horizon.

### 2. Een professionele, kostenbewuste organisatie draagt bij aan het rendement

SPA wil een klantgericht pensioenfonds zijn, gericht op de deelnemers. Het belang voor de deelnemers is groot en daarom streeft SPA naar een professionele organisatie. Daarbij is het pensioenfonds kostenbewust. De kosten bepalen immers mede de pensioenhoogte. Door de lange horizon kan het pensioenfonds profiteren van “rente op rente” maar heeft het last van “kosten op kosten”. De verwachte opbrengsten zijn vaak onzeker, maar de kosten niet. Daarom:

- Maakt SPA een expliciete keuze tussen “make” (zelf doen) en “buy” (uitbesteden) waarbij de gevolgen voor professionaliteit, continuïteit en kosten worden afgewogen;
- Hanteert SPA eenduidige verantwoordelijkheden in de eigen organisatie en bij externen (geen dubbel werk);
- Hanteert SPA de juiste checks and balances om belangenverstremeling te voorkomen (geen dubbele petten);
- Belegt SPA de verantwoordelijkheden in heldere mandaatformuleringen;
- Accepteert SPA alleen hogere kosten als dat leidt tot een aantoonbaar hoger verwacht rendement dan wel leidt tot een kwaliteitsverbetering of risicoreductie;
- Weegt SPA kosten expliciet mee in het oordeel of een investering na kosten een voldoende hoog rendement genereert. Dit doet SPA zowel bij de keuze voor een bepaalde beleggingsmix (bepaalde beleggingscategorieën zijn immers duurder dan andere) als bij de invulling van een beleggingscategorie.

### 3. Doen wat we begrijpen

Het pensioenfonds belegt alleen in categorieën en strategieën die het begrijpt.. Onder begrijpen verstaat het pensioenfonds dat het de karakteristieken van de belegging kan uitleggen aan de stakeholders. SPA wil een uitlegbaar beleggingsbeleid voeren waarbij het ook als het mis gaat kan uitleggen waarom destijds bepaalde beleggingsbeslissingen zijn genomen. Daarom:

- Doet SPA wat nodig is om (nieuwe) beleggingscategorieën en -constructies te doorgronden. SPA legt het deskundigheidsniveau van het bestuur vast in een geschiktheidsplan;
- Hanteert SPA gezond verstand bij investeringsbeslissingen en staart het niet blind op modellen;
- Wil SPA zicht hebben op de eindbeleggingen (look-through);
- Betracht SPA voor minder liquide instrumenten meer zorgvuldigheid aan de waardering en betrouwbaarheid van cijfers;
- Streeft SPA de kennis, kunde en het gedrag na om de juiste vragen te kunnen stellen aan de partijen aan wie is uitbesteed (countervailing power).

#### 4. Maatschappelijk verantwoord beleggen (MVB) is belangrijk

De verantwoordelijkheid van het pensioenfonds gaat verder dan een goede risico-rendementsafweging. Het pensioenfonds is zich bewust van de invloed die zij als belegger kan uitoefenen. Daarom:

- Is bij beleggingsbeslissingen de MVB-impact onderdeel van de besluitvorming;
- Werkt SPA waar gewenst samen met Achmea in het MVB-beleid;
- Voert SPA een uitsluitingenbeleid en een engagement beleid waarover verantwoording wordt gegeven en waar het pensioenfonds op aanspreekbaar is;
- SPA vindt het belangrijk dat de beleggingen niet alleen goed renderen, maar ook maatschappelijk verantwoord zijn.
- Heeft het pensioenfonds ook aandacht voor de mogelijke negatieve consequenties die een (te) strikt MVB beleid kan hebben op de omvang van het belegbaar universum en het kostenniveau.

#### 5. Asset allocatie is de belangrijkste keuze voor het rendement

De financiële ontwikkeling van het pensioenfonds wordt vooral gedreven door de asset allocatie ("80% van het rendement wordt verklaard door asset allocatie, 20% door de invulling"). Onder asset allocatie verstaat het pensioenfonds in welke beleggingscategorieën wordt belegd, inclusief de looptijd van de vastrentende categorieën (renterisico) en de valuta van de categorieën (valutarisico). Daarom:

- Hanteert SPA een top-down aanpak waarbij de meeste tijd wordt besteed aan het asset allocatie vraagstuk;
- Kiest SPA bij elke categorie expliciet voor een bepaalde benchmark. De benchmark bepaalt grotendeels de invulling;
- Geven de rapportages SPA inzicht in de resultaten van de gemaakte beleidskeuzes waarbij de meeste aandacht wordt gegeven aan de belangrijkste keuzes.

#### 6. Risico vereist een extra rendement

Het pensioenfonds is bereid om beleggingsrisico te accepteren indien dat wenselijk is om een acceptabele pensioenhoogte te realiseren. Daarbij is SPA alleen bereid om beleggingsrisico te accepteren indien daar naar verwachting een additioneel rendement tegenover staat. Daarom:

- Vereist SPA een risicopremie voor risicovolle beleggingen (zakelijke waarden en vastrentende beleggingen waarvan het onzeker is of de investering wordt terugbetaald);
- Moet de risicopremie voorafgaand aan de investering kunnen worden onderbouwd;
- SPA belegt alleen actief (afwijkend van de benchmark) indien daar op lange termijn een hoger verwacht rendement of een lager verwacht risico tegenover staat;
- Maakt SPA voor elke beleggingscategorie een expliciete keuze tussen actief en passief beleggen, of een mix van beiden;
- Heeft SPA geen lange termijn visie op valuta. De verplichtingen zijn in Euro en de beleggingen zijn bij voorkeur ook in Euro (mits efficiënt);
- Houdt SPA rekening met de looptijd en de kenmerken van de verplichtingen. Daarbij staart SPA niet blind op de huidige opgebouwde nominale aanspraken, maar houdt zij rekening met mogelijke indexaties en nieuwe opbouw van pensioenen;

- Vereist SPA een hoger rendement indien ze haar vermogen langer uitzet;
- SPA houdt in haar beleggingsbeleid rekening met mogelijke onevenwichtigheden in de markt. Dit kan leiden tot het afbouwen van risico, maar ook tot het toevoegen van risico.

## 7. Spreid de risico's

Diversificatie zorgt voor spreiding en voorkomt concentratierisico's, niet alle eieren in één mandje. Het pensioenfonds wil echter ook waken voor schijndiversificatie. Het pensioenfonds is zich bewust van de beperkingen van diversificatie: In extreme marktomstandigheden kunnen diversificatievoordelen wegvallen. Daarom:

- Spreidt SPA de risico's door in meerdere beleggingscategorieën te beleggen;
- Dient een beleggingscategorie voldoende omvang te hebben om diversificatievoordeel op te leveren;
- Spreidt SPA de risico's door binnen een beleggingscategorie in meerdere titels/instellingen te beleggen;
- Is SPA voorzichtig in het gebruik van statistische maatstaven (risicobudget/tracking error) omdat daarin onzekere diversificatie-aannames worden gedaan.

### *d. Vaststellen beleggingsbeleid*

Het beleggingsbeleid is onderdeel van het financiële beleid. SPA heeft haar financiële beleid aan de hand van een ALM studie vastgesteld. Beleidsuitgangspunt is dat minimaal eens per 3 jaren het financiële beleid aan de hand van een ALM studie wordt geactualiseerd.

Het strategische beleggingsbeleid van SPA is in 2015 opnieuw vastgesteld op basis van een ALM studie. De nieuwe strategische beleggingsmix bestaat uit 70% vastrentende waarden en 30% zakelijke waarden. Het renterisico wordt dynamisch afgedekt met een staffel als leidraad.

### *e. Risicobeheersing*

Een belangrijk onderdeel van het beleggingsbeleid is het beheersen van de beleggingsrisico's. SPA maakt gebruik van de voorgeschreven kwantitatieve methode om een Vereist Eigen Vermogen in kaart te brengen. Ook worden kwantitatieve risico's met behulp van een value at risk model en tracking errors in kaart gebracht en bewaakt. Daarnaast is het Vereist Eigen Vermogen zoals in het FTK voor pensioenfonds vastgelegd een belangrijk risicokader.

Kwalitatief worden risico's in kaart gebracht met behulp van een van FIRM afgeleid risicobeoordelingsmodel. Daarbij worden onder meer de volgende risico's onderscheiden: matching / renterisico, marktrisico, kredietrisico en uitbestedingsrisico.

### *f. Waarderingsmethode*

De beleggingen worden gewaardeerd op marktwaarde. Indien er geen beurswaarde beschikbaar is, bijvoorbeeld omdat er geen officiële notering bestaat voor de betreffende investering, worden de bezittingen gewaardeerd tegen intrinsieke waarde of de getaxeerde waarde.

## **3. Uitvoering**

### *a. Kostenbeheersing*

Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid maakt SPA geen andere kosten dan die redelijk en proportioneel zijn in relatie tot de omvang en de samenstelling van het belegd vermogen en de

doelstelling van SPA. De kosten worden elk kwartaal in kaart gebracht. Waar mogelijk wordt actief op kosten gestuurd.

*b. Maatschappelijk verantwoord beleggen*

SPA heeft bijzondere aandacht voor de lange termijn doelstellingen van de ondernemingen waarin zij belegt in termen van duurzame economische groei en zorgvuldig ondernemerschap. SPA brengt het belang daarvan onder de aandacht van haar dienstverleners zoals externe vermogensbeheerders. De activiteiten van SPA op het gebied van duurzaamheid vormen voor SPA geen doel op zich.

## BIJLAGE II PARTNERFREQUENTIE

|                    | Mannen | Vrouwen |
|--------------------|--------|---------|
| Jonger dan 18 jaar | 0      | 0       |
| 18                 | 0.010  | 0.050   |
| 19                 | 0.080  | 0.130   |
| 20                 | 0.150  | 0.210   |
| 21                 | 0.220  | 0.290   |
| 22                 | 0.290  | 0.370   |
| 23                 | 0.360  | 0.450   |
| 24                 | 0.430  | 0.530   |
| 25                 | 0.500  | 0.610   |
| 26                 | 0.590  | 0.670   |
| 27                 | 0.690  | 0.720   |
| 28                 | 0.780  | 0.760   |
| 29                 | 0.800  | 0.820   |
| 30                 | 0.800  | 0.820   |
| 31                 | 0.810  | 0.830   |
| 32                 | 0.820  | 0.830   |
| 33                 | 0.830  | 0.830   |
| 34                 | 0.850  | 0.830   |
| 35                 | 0.860  | 0.830   |
| 36                 | 0.860  | 0.830   |
| 37                 | 0.860  | 0.840   |
| 38                 | 0.870  | 0.840   |
| 39                 | 0.870  | 0.850   |
| 40                 | 0.870  | 0.850   |
| 41                 | 0.870  | 0.850   |
| 42                 | 0.870  | 0.850   |
| 43                 | 0.870  | 0.850   |
| 44                 | 0.870  | 0.850   |
| 45                 | 0.870  | 0.850   |
| 46                 | 0.880  | 0.850   |
| 47                 | 0.880  | 0.850   |
| 48                 | 0.890  | 0.850   |
| 49                 | 0.900  | 0.840   |
| 50                 | 0.900  | 0.840   |
| 51                 | 0.900  | 0.840   |
| 52                 | 0.900  | 0.830   |
| 53                 | 0.900  | 0.820   |
| 54                 | 0.900  | 0.800   |
| 55 en ouder        | 1.000  | 1.000   |

BIJLAGE III FINANCIEEL CRISISPLAN

Financieel Crisisplan

## INLEIDING

In dit financieel crisisplan legt het bestuur van Stichting Pensioenfonds Achmea (hierna: SPA) het kader en de afspraken vast met betrekking tot de wijze waarop het bestuur handelt als SPA in een crisissituatie terecht komt.

De in dit financieel crisisplan beschreven maatregelen geven een mogelijke inzet van sturingsmiddelen tijdens een financiële crisis weer. Dit wil niet zeggen dat het bestuur in geval van een financiële crisis dit plan exact zal uitvoeren. In het geval van een financiële crisis zal het bestuur weloverwogen beslissen óf en in welke mate uitvoering zal worden gegeven aan de maatregelen, zoals beschreven in dit plan. Het is immers vooraf onmogelijk om alle facetten van een financiële crisissituatie volledig in te schatten.

Dit financieel crisisplan is voor het eerst in januari 2016 door het bestuur van het SPA vastgesteld en wordt jaarlijks getoetst op actualiteit en indien nodig aangepast. In 2017 is een update van het crisisplan doorgevoerd.

SPA heeft dit financieel crisisplan opgesteld conform het bepaalde bij en krachtens artikel 145 Pensioenwet en artikel 29b van het Besluit FTK.

De volgende onderwerpen komen in dit financieel crisisplan aan bod:

1. Omschrijving financiële situaties (kritieke dekkingsgraden)
2. Risico's benoemen die naar het oordeel van het fonds kunnen leiden tot situaties die als financiële crisissituatie kunnen worden aangemerkt
3. Beschikbare maatregelen, inzetbaarheid, effectiviteit en prioritering
4. Evenwichtige belangenafweging
5. Besluitvormingsproces ten tijde van een crisis
6. Communicatie vooraf en tijdens een crisis

### 1. FINANCIËLE (CRISIS)SITUATIES

De kritieke dekkingsgraad is de beleidsdekkingsgraad waarbij het fonds niet meer binnen de wettelijke termijn kan voldoen aan de eisen voor het MVEV en of VEV, zonder de inzet van noodmaatregelen. Met noodmaatregelen wordt bedoeld niet reguliere maatregelen (bijvoorbeeld geen toeslag) zoals korten van opgebouwde pensioenaanspraken en ingegane pensioenrechten.

Twee kritieke dekkingsgraden kunnen worden onderscheiden:

- A. De beleidsdekkingsgraad waarbij het VEV naar verwachting niet meer binnen 10 jaar kan worden bereikt, zonder korten.
- B. De beleidsdekkingsgraad waarbij het fonds moet korten om aan het MVEV te voldoen. Korting van pensioenaanspraken en -rechten om aan het MVEV te voldoen, vindt plaats nadat de beleidsdekkingsgraad vijf jaar opeenvolgend onder het MVEV ligt en de feitelijke dekkingsgraad bij die laatste vaststelling ook onder dat niveau ligt.

De herstelkracht van het fonds is afhankelijk van de hoogte en de curve van de rentetermijnstructuur. In de onderstaande tabel wordt ter indicatie de kritieke dekkingsgraad voor verschillende scenario's weergegeven.

Kritieke dekkingsgraden:

| Lange termijn herstel tot VDG | VDG <sup>1</sup> | Hersteltermijn | Korte termijn herstel tot MVDG | MVDG <sup>2</sup> | Hersteltermijn |
|-------------------------------|------------------|----------------|--------------------------------|-------------------|----------------|
| <b>Kritieke dekkingsgraad</b> |                  |                | <b>Kritieke dekkingsgraad</b>  |                   |                |
| 75,8%                         | 115,0%           | 10 jaar        | 84,3%                          | 104,2%            | 5 jaar         |
|                               |                  |                | 88,8%                          | 104,2%            | 4 jaar         |
|                               |                  |                | 93,2%                          | 104,2%            | 3 jaar         |
|                               |                  |                | 97,7%                          | 104,2%            | 2 jaar         |
|                               |                  |                | 102,0%                         | 104,2%            | 1 jaar         |





De kritieke dekkingsgraden zijn bepaald op basis van berekeningsdatum per eind december 2016 en dienen bij verandering van de actuele rentetermijnstructuur te worden herijkt. Jaarlijks worden de kritieke dekkingsgraden herijkt op basis van de berekening van herstelplan.

## 2. RISICO'S

Risico's die kunnen leiden tot situaties die als financiële crisissituatie kunnen worden aangemerkt zijn:

- Langlevenrisico's
- Beleggingsrisico's
- Renterisico's
- Wegvallen sponsor
- Terugvallen deelnemersbestand.






In de onderstaande tabel zijn de verschillende financiële situaties opgesomd en voorzien van een classificatie. Hierbij geldt:

-  Geen crisissituatie, maar langdurige periode in deze situatie vraagt aandacht
-  Situatie vraagt aandacht: het bestuur beziet of sturingsmiddelen ingezet kunnen of moeten worden en zo ja, in welke fase
-  Situatie vraagt urgente aandacht
-  Crisissituatie: crisisplan treedt in werking

<sup>1</sup> Bron: Achmea Pensioenservices N.V.

<sup>2</sup> Bron: Achmea Pensioenservices N.V.



| Financiële situaties   | Crisis?   |
|--|---|
| a.<br>De beleidsdekkingsgraad bevindt zich onder de 110%.  |    |
| b.<br>De beleidsdekkingsgraad bevindt zich onder het VEV.  |    |
| c.<br>De situatie waarin de beleidsdekkingsgraad naar verwachting niet meer binnen 10 jaar boven het VEV zal komen zonder korten (kritieke dekkingsgraad).   |    |
| d.<br>De situatie waarin de beleidsdekkingsgraad naar verwachting niet binnen 5 jaar boven het minimum VEV zal komen zonder korten (kritieke dekkingsgraad). |  |
| e.<br>De beleidsdekkingsgraad bevindt zich bijvoorbeeld al 2, 3 of 4 jaar onder het MVEV en dreigt vijf jaar lang onder het MVEV te geraken.                 |  |

### 3. BESCHIKBARE MAATREGELEN, INZETBAARHEID EN EFFECTIVITEIT

Het juridisch uitgangspunt is dat sociale partners de inhoud van de pensioenregeling bepalen. Het bestuur stelt op grond van artikel 5 van de statuten (de)(het) pensioenreglement(en) in overeenstemming met de door de aangesloten ondernemingen gesloten pensioenovereenkomsten vast. Het beleid van het pensioenfonds is opgenomen in de Abtn. Het Pensioenfonds heeft de volgende financiële sturingsmiddelen ter beschikking om te voorkomen dat zij in een crisissituatie terechtkomt, of om uit een crisissituatie te herstellen:

- a) Het verhogen van de premiemarge of bijstorting werkgever
- b) Beperken of niet toekennen van toeslagen
- c) Versoberen pensioenregeling
- d) Aanpassen beleggingsbeleid
- e) Kortten pensioenaanspraken en –rechten

#### a. Het verhogen van de premiemarge of bijstortingen

De pensioenregeling van SPA kan worden gekwalificeerd als een Collective Defined Contribution (CDC-) regeling. De werkgever betaalt een premie voor de opbouw van nieuwe pensioenaanspraken op basis van vooraf geformuleerde uitgangspunten. Met het betalen van deze premie heeft de werkgever aan al haar verplichtingen jegens het pensioenfonds voldaan. De werkgever is op geen enkele wijze gehouden om in een tekortsituatie van SPA (een te lage dekkingsgraad of een premie die niet kostendekkend is) een hogere premie te betalen of bij te storten.

Deze maatregelen zijn dus niet inzetbaar.

#### **b. Het niet (volledig) toekennen van toeslagen**

Het toeslagenbeleid van SPA is beschreven in paragraaf 4.2 en 6.5 van de Abtn. Het bestuur besluit over het al dan niet toekennen van toeslagen. SPA beschikt over een toeslagstaffel, op grond waarvan bij een beleidsdekkingsgraad lager dan 110% geen toeslag wordt verleend. Indien de financiële positie van SPA dit toelaat, kan het bestuur met in achtneming van artikel 137, tweede lid van de Pensioenwet besluiten om gemiste toeslagen en kortingen goed te maken. Het niet (volledig) toekennen van toeslagen wordt gezien als onderdeel van het reguliere beleid. Het niet (volledig) toekennen van toeslagen wordt niet als maatregel ingezet om te herstellen.

Deze maatregel is dus niet inzetbaar.

In de navolgende tabel worden de belangrijkste kenmerken van deze maatregel weergegeven:

| <b>Het niet (volledig) toekennen van toeslagen</b> |   |
|--|---|
| Juridisch kader                                    | Abtn, paragraaf 4.2, 6.5 en 7.3<br>Pensioenreglement, artikel 10<br>Uitvoeringsovereenkomst   |
| Mate van inzetbaarheid                             | Bestuur neemt besluit   |
| Effectiviteit maatregel                            | Geen toeslagverlening = geen wijziging dekkingsgraad  |
| Groepen die geraakt worden door maatregel          | <u>Actieven en gewezen deelnemers:</u><br>Koopkrachtvermindering na pensionering<br>Wordt mogelijk gecompenseerd door toekomstige inhaaltoeslagverlening<br><u>Pensioengerechtigden:</u><br>Directe koopkrachtvermindering<br>Wordt op termijn mogelijk gereduceerd door inhaaltoeslagverlening, voor toekomstige uitkeringen |
| Oordeel bestuur                                    | De maatregel levert geen extra herstel op   |

#### **c. Versobering pensioenregeling**

Het versoberen van de pensioenregeling kan door het bestuur van SPA niet zelfstandig als maatregel worden ingezet. De aanpassing van de inhoud van de pensioenregeling is een taak van sociale partners. Het bestuur ziet een permanente aanpassing van de regeling wel als een toepasbare crisismaatregel. Hierover is overleg nodig met sociale partners.

#### d. Aanpassen beleggingsbeleid

Het aanpassen van het beleggingsbeleid bij verschillende niveaus van de beleidsdekkingsgraad is onderdeel van het reguliere beleidskader. Daarbij zal rekening worden gehouden met de eisen van de toezichthouder (geen herstelvertraging en geen toename van het totale risico). Het bestuur acht het aanpassen van het beleggingsbeleid alleen opportuun indien de economische omstandigheden naar de mening van het bestuur zodanig zijn gewijzigd dat aanpassing van het strategisch beleggingsbeleid noodzakelijk is.

Een besluit tot aanpassing van het strategisch beleggingsbeleid kan door het bestuur worden genomen en dient vergezeld te gaan van een deugdelijke onderbouwing door middel van bijvoorbeeld een herijking van het beleggingsbeleid of een ALM-studie.

| Aanpassen beleggingsbeleid                |   |
|---|---|
| Juridisch kader                           | Hoofdstuk 6.6 en 7.2 Abtn<br>Artikel 18 statuten  |
| Mate van inzetbaarheid                    | Bestuursbesluit   |
| Effectiviteit maatregel                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Risico-reductie leidt tot minder kans op lagere dekkingsgraad</li> <li>• Minder risico = minder verwacht rendement = daling verwachte toekomstige toeslagverlening</li> </ul>  |
| Groepen die geraakt worden door maatregel | <u>Deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden</u> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Kans op korting wijzigt</li> <li>• Verwachte toekomstige toeslagverlening wijzigt</li> </ul>   |
| Oordeel bestuur                           | Het bestuur ziet het aanpassen van het beleggingsbeleid niet als herstelmaatregel. Het bestuur acht het aanpassen van het beleggingsbeleid alleen opportuun indien de economische omstandigheden naar de mening van het bestuur zodanig zijn gewijzigd dat aanpassing van het strategisch beleggingsbeleid noodzakelijk is. |

#### e. Korten van pensioenaanspraken- en rechten

Het kortingsbeleid van het pensioenfonds is beschreven in paragraaf 7.4 van de Abtn.

Het bestuur ziet het korten van pensioenaanspraken- en rechten als uiterste noodmaatregel om binnen de van toepassing zijnde hersteltermijn uit herstel te komen, indien de andere maatregelen zijn ingezet of het bestuur, na afweging van alle belangen, heeft besloten deze maatregelen niet in te zetten.

Er kunnen twee typen kortingen voorkomen:

- A. Het fonds bereikt naar verwachting niet binnen 10 jaar het VEV (VEV). De korting wordt zodanig vastgesteld dat naar verwachting na 10 jaar de dekkingsgraad gelijk is aan de dekkingsgraad die behoort bij het VEV. De korting wordt gespreid over een periode van 10 jaar (maximale spreidingstermijn). De korting in het eerste jaar is onvoorwaardelijk en dient meteen in de dekkingsgraad te worden verwerkt. Dit betekent dat deze altijd moet worden doorgevoerd, ongeacht de ontwikkeling van de dekkingsgraad gedurende het jaar. De kortingen in latere jaren zijn voorwaardelijk. Na een jaar wordt het herstelplan geëvalueerd. Op dat moment wordt opnieuw bezien of korting noodzakelijk is en zo ja, hoe hoog deze korting moet zijn. De voorwaardelijke kortingen van het voorgaande jaar vervallen.
- B. De beleidsdekkingsgraad is gedurende vijf jaar lager dan de dekkingsgraad die behoort bij het MVEV (MVEV) en de actuele dekkingsgraad is aan het einde van deze 5-jaarsperiode lager dan de dekkingsgraad die behoort bij het MVEV. De door te voeren korting is gelijk aan het verschil tussen de actuele dekkingsgraad en de dekkingsgraad die behoort bij het MVEV aan het einde van de 5-jaarsperiode. De korting wordt over 10 jaar gespreid (maximale spreidingstermijn), maar is volledig onvoorwaardelijk en dient meteen in de dekkingsgraad te worden verwerkt. Dit betekent dat deze altijd moet worden doorgevoerd, ongeacht de ontwikkeling van de dekkingsgraad gedurende de periode van spreiding.
- De korting wordt op basis van een gesloten systeem doorgevoerd, ofwel alleen de opgebouwde aanspraken van het moment zelve worden gekort. De korting heeft derhalve geen invloed op toekomstige generaties en op toekomstige aanspraken.

Uitgangspunt van SPA is om alle groepen (deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden) op dezelfde wijze te korten, indien een situatie van korting zich voordoet. Het bestuur heeft echter de mogelijkheid om in voorkomende gevallen verschillende kortingspercentages te hanteren. Het bestuur neemt bij een eventueel besluit tot het toepassen van verschillende kortingspercentages onder andere de volgende overwegingen in haar besluitvorming: de mate waarin de verschillende groepen reeds een "bijdrage" aan het herstel hebben geleverd; koopkracht- en inkomenseffecten. Er wordt niet meer gekort dan strikt nodig is om voldoende te herstellen. De korting wordt in beginsel evenredig gespreid in de tijd doorgevoerd. Bij gespreide doorvoering wordt maximaal de termijn van het (actuele) herstelplan gebruikt.

In de onderstaande tabel worden de belangrijkste kenmerken van deze maatregel weergegeven:

| Korting pensioenaanspraken en –rechten    |   |
|---|---|
| Juridisch kader                           | Artikel 35 pensioenreglement<br>Artikel 9 uitvoeringsovereenkomst<br>Hoofdstuk 7.4 Abtn   |
| Mate van inzetbaarheid                    | Bestuur kan besluiten tot korting van pensioenaanspraken en –rechten  |
| Effectiviteit maatregel                   | P.M.  |
| Groepen die geraakt worden door maatregel | <u>Actieven en niet-actieven (nog niet pensioengerechtigd)</u><br>Koopkrachtvermindering na pensionering<br>Wordt mogelijk gecompenseerd door toekomstig herstel van gekorte pensioenaanspraken en pensioenrechten<br><u>Niet-actieven (pensioengerechtigden):</u><br>Directe koopkrachtvermindering<br>Wordt op termijn mogelijk teniet gedaan door toekomstig herstel van gekorte pensioenrechten |
| Oordeel bestuur                           | Het bestuur ziet deze maatregel als uiterste redmiddel.   |

#### PRIORITERING

Wanneer SPA zich in een crisissituatie bevindt zal het bestuur besluiten welke maatregelen worden ingezet en in welke mate. Hierbij geldt in principe de volgende prioritering:

1. Aanpassen beleggingsbeleid
2. Versobering pensioenregeling
3. Korten van pensioenaanspraken en –rechten

SPA heeft de effectiviteit van de verschillende maatregelen gekwantificeerd<sup>1</sup>.

| Maatregel                           | Maatregelen in crisissituatie | VDG <sup>2</sup> | KDG (herstel tot VDG) <sup>2</sup> | Gem. herstelvermogen (per jaar) <sup>3</sup> | KDG (herstel tot MVDG) | Gem. herstelvermogen (per jaar) <sup>4</sup> |
|-------------------------------------|-------------------------------|------------------|------------------------------------|--|------------------------|--|
|                                     | <b>Huidig beleid</b>          | <b>115,0%</b>    | <b>75,8%</b>                       | <b>3,9%</b>                                  | <b>84,3%</b>           | <b>4,0</b>                                   |
| <b>Aanpassen beleggings-Beleid</b>  | Zakelijke waarden +10%        | 118,1%           | 73,6%                              | 4,5%   | 81,8%                  | 4,5%   |
|                                     | Zakelijke waarden -10%        | 112,5%           | 78,7%                              | 3,4%   | 87,0%                  | 3,4%   |
|                                     | Renteafdekking +10%           | 114,6%           | 75,5%                              | 3,9%   | 84,3%                  | 4,0%   |
|                                     | Renteafdekking -10%           | 115,5%           | 76,2%                              | 3,9%   | 84,3%                  | 4,0%   |
| <b>Versoberen pensioen-Regeling</b> | Opbouwpercentage -0,1%-punt   | 115,0%           | 76,0%                              | 3,9%   | 84,3%                  | 4,0%   |
|                                     | Opbouwpercentage -0,2%-punt   | 115,0%           | 76,3%                              | 3,9%   | 84,4%                  | 4,0%   |
|                                     | Opbouwpercentage -0,4%-punt   | 115,0%           | 76,7%                              | 3,8%   | 84,5%                  | 3,9%   |

(M)VDG = minimaal vereiste dekkingsgraad

KDG = kritieke dekkingsgraad

Toename herstelvermogen

Afname herstelvermogen

Gelijk herstelvermogen

Op basis van de analyse heeft SPA de volgende conclusie getrokken met betrekking tot de effectiviteit van de maatregelen:

- **Aanpassen beleggingsbeleid.** Het aanpassen van het zakelijke waarden percentage levert een verbetering op van het herstelvermogen. Het percentage renteafdekking heeft weinig tot geen impact op het verwachte herstelvermogen<sup>5</sup>. Het beleggingsbeleid is geen 'zeker' sturingsmiddel doordat de werkelijke rendementen af kunnen wijken van het verwachte rendement. Het is daarom de vraag of het in een crisissituatie verstandig en effectief is om meer risico te nemen. Meer beleggingsrisico betekent naar verwachting wel betere resultaten, maar de kans op een grote korting wordt ook groter. Meer risico toevoegen leidt in een crisissituatie tot een extra risico op grote kortingen en minder risico nemen leidt tot een langzamer herstel. Per saldo lijkt het beleggingsbeleid dus geen goed sturingsmiddel.

<sup>1</sup> Daarbij is gebruikgemaakt van de methodiek voor het opstellen van herstelplannen om aan te sluiten bij de methodiek van DNB voor het vaststellen van een mogelijke korting. Als berekeningsdatum is 31-12-2016 gehanteerd. .

<sup>2</sup> Bron: Achmea Pensioenservices N.V.

<sup>3</sup> Afgeleid uit de uitkomsten van Achmea Pensioenservices N.V. op basis van: 'gemiddeld herstelvermogen' = ('VEV' – 'Kritieke dekkingsgraad') / 10. Voor de berekening is een hersteltermijn van 10 jaar gehanteerd, conform ABTN SPA.

<sup>4</sup> Afgeleid uit de uitkomsten van Achmea Pensioenservices N.V. op basis van: 'gemiddeld herstelvermogen' = ('MVEV' – 'Kritieke dekkingsgraad') / 5. Voor de berekening is een hersteltermijn van 5 jaar gehanteerd, conform ABTN SPA.

<sup>5</sup> De herstelplansystematiek levert geen winst of verlies op voor rentebewegingen (M4 in sjabloon). Afgezien van een verandering van het VEV heeft het percentage renteafdekking geen effect op het herstelvermogen.

- Tevens dient het pensioenfonds het totale risicoprofiel uitgedrukt in het VEV (en de beperkingen in het geval van een tekortsituatie) hierin mee te wegen. In een tekortsituatie is het alleen mogelijk risico's uit te ruilen zodanig dat het VEV op totaalniveau niet toeneemt.
- Het bestuur ziet het aanpassen van het beleggingsbeleid niet als herstelmaatregel. Het bestuur acht het aanpassen van het beleggingsbeleid alleen opportuun indien de economische omstandigheden naar de mening van het bestuur zodanig zijn gewijzigd dat aanpassing van het strategisch beleggingsbeleid noodzakelijk is.
- Versoberen pensioenregeling. Het versoberen van de pensioenregeling is op basis van het huidige beleid geen effectief sturingsmiddel. De feitelijke premie wordt vastgesteld op basis van een kostendekkende premie waardoor een verlaging van het opbouwpercentage tevens leidt tot een daling van de feitelijke premie. De premie-impact neemt af met een daling van het opbouwpercentage.
- Korten pensioenaanspraken en –rechten. Het korten van pensioenen is een effectief en direct sturingsmiddel. Onder de wet is vastgelegd dat dit een laatste maatregel is tot herstel.

| Maatregelen in crisissituatie            | Inzetbaarheid | Prioritering <sup>1</sup> | Effectiviteit |
|--|---------------|---------------------------|---------------|
| Premieverhoging                          | Niet          | -                         | -             |
| Bijstorting werkgever                    | Niet          | -                         | -             |
| Beperken of niet toekennen van toeslagen | Niet          | -                         | -             |
| Versoberen pensioenregeling              | Niet          | -                         | -             |
| Aanpassen beleggingsbeleid               | Wel           | 1                         | Laag          |
| Korten pensioenaanspraken en – rechten   | Wel           | 2                         | Hoog          |

In het geval van een naderende crisissituatie wordt het beleggingsbeleid als eerst onderzocht. Het bestuur ziet het aanpassen van het beleggingsbeleid echter niet als een sturingsmiddel. Een eventuele korting is het laatste sturingsmiddel.

#### 4. EVENWICHTIGE BELANGENAFWEGING

Het bestuur richt zich bij de vervulling van haar taak naar de belangen van de bij SPA betrokken deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden en hun partners en de werkgever en zorgt ervoor dat zij zich door hen op evenwichtige wijze vertegenwoordigd kunnen voelen.

Het bestuur is van mening dat:

- Alle belanghebbenden bij moeten dragen aan herstel in een crisissituatie
- De lasten zo veel mogelijk gelijk verdeeld moeten worden over jongere en oudere deelnemers van SPA
- Indien er sprake is van het korten van pensioenaanspraken en –rechten in beginsel geen onderscheid gemaakt moet worden naar actieve deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden

<sup>1</sup> Op basis van volgorde.

- De korting wordt in beginsel evenredig gespreid in de tijd doorgevoerd. Bij gespreide doorvoering wordt maximaal de termijn van het (actuele) herstelplan gebruikt.
- Het bestuur kan in enig jaar indien wordt voldaan aan de vereisten van artikel 137, tweede lid PW besluiten gemiste toeslagen of korting van pensioenaanspraken of –rechten te compenseren.

In de navolgende tabel is schematisch weergegeven welke maatregel effect heeft op welke groep belanghebbenden:

| Impactanalyse               |          |                    |                       |           |
|-----------------------------|----------|--------------------|-----------------------|-----------|
| Maatregel                   | Actieven | gewezen deelnemers | Pensioen-gerechtigden | Werkgever |
| Aanpassen beleggingsbeleid  | Ja       | Ja                 | Ja                    | Nee       |
| Versoberen pensioenregeling | Ja       | Nee                | Nee                   | Nee       |
| Korten aanspraken           | Ja       | Ja                 | Ja                    | Nee       |

Om de belangen op evenwichtige wijze te kunnen behartigen wordt in een crisissituatie voor elke groep (deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden) op hoofdlijnen inzichtelijk gemaakt:

- Op welke wijze de groep bijdraagt aan herstel;
- In welke mate de groep bijdraagt aan herstel;
- Welke inkomenseffect de bijdrage aan herstel heeft.

Het bestuur combineert de bovengenoemde inzichten met gebeurtenissen uit het verleden (b.v. de ontwikkeling van de levensverwachting) om te komen tot een evenwichtige afweging van de belangen van alle belanghebbenden.

## 5. BESLUITVORMINGSPROCES

SPA heeft besloten om de leiding in geval van een crisissituatie neer te leggen bij het dagelijks bestuur van het fonds. Indien zich zoals omschreven in dit crisisplan een crisissituatie zich voordoet gaat het dagelijks bestuur over tot actie.

Hierbij worden in elk geval de volgende acties ondernomen:

- Zij belegt een bestuursvergadering
- Voorafgaande aan de bestuursvergadering belegt zij een vergadering van de commissie pensioenen en de commissie balansmanagement.
- In de commissie balansmanagement wordt besproken in hoeverre de crisis aanleiding geeft voor het wijzigen van het strategisch beleggingsbeleid.
- In de commissie pensioenen wordt informatie voorbereid met betrekking tot het in overleg treden met sociale partners over versobering van de pensioenregeling en/of het korten van pensioenaanspraken en -rechten.
- De commissie balansmanagement en commissie pensioenen zorgen ervoor dat voorafgaand aan de bestuursvergadering voldoende informatie beschikbaar is bij alle bestuursleden om in de vergadering te kunnen besluiten over de te nemen maatregelen.



Besluitvorming vindt plaats door het bestuur van SPA. Overeenkomstig artikel 14.3 van de statuten dienen ten minste zes bestuursleden, evenredig verdeeld over beide geledingen ter vergadering aanwezig te zijn.

Een bestuursbesluit kan in spoedeisende gevallen conform artikel 14.9 van de statuten eveneens worden genomen door middel van schriftelijke instemming (of e-mail) door alle bestuursleden, mits de besluitvorming geschiedt met algemene stemmen.

Het belangrijkste uitgangspunt in de besluitvorming is en blijft ook in een crisissituatie de evenwichtige belangenbehartiging. Navolgend is (kort) omschreven welke partijen op welk moment een rol spelen bij het nemen van (crisis) maatregelen.

| Maatregel   | Betrokken partijen         | Beschrijving proces                                  | Tijdslijn |
|---|----------------------------|--|-----------|
| Het wijzigen van het strategisch beleggingsbeleid | Bestuur                    | Advies vragen aan commissie                          | Maand     |
| Versobering pensioenregeling                      | Sociale partners/werkgever | Overleg met sociale partners/werkgever               | Kwartaal  |
| Het korten van pensioenaanspraken en -rechten     | Bestuur                    | Advies vragen aan commissie en verantwoordingsorgaan | Kwartaal  |

## 6. COMMUNICATIE

Het bestuur van het Pensioenfonds vindt het van groot belang dat alle belanghebbenden (actieve deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden, sociale partners, etc.) op een volledige, tijdige en duidelijke wijze worden geïnformeerd over het Financieel Crisisplan en de maatregelen die beschikbaar zijn in de verschillende financiële stadia waarin het Pensioenfonds kan verkeren c.q. de maatregelen die worden ingezet tijdens een crisis. Hierbij wordt onderscheid gemaakt naar:

- a. Het informeren van de belanghebbenden over het bestaan van het Financieel Crisisplan;
- b. De communicatie indien een crisis zich voordoet.

- a. Het informeren van de belanghebbenden over het bestaan van het Financieel Crisisplan

De deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden worden door het fonds geïnformeerd over het Financieel Crisisplan (als onderdeel van de Abtn). Het pensioenfonds licht toe wat het doel is van het Financieel Crisisplan en informeert de belanghebbenden op hoofdlijnen over de inhoud. Dit formele document staat als bijlage bij de Abtn gepubliceerd op de website.

Het Pensioenfonds informeert de belanghebbenden structureel, jaarlijks over:

- Het bestuursbesluit inzake de toeslagverlening per 1 januari van het volgende jaar;
- Actuele ontwikkelingen, waaronder de actuele dekkingsgraad en de financiële situatie van het fonds.

Op de website van het pensioenfonds staan alle formele documenten van het pensioenfonds, zoals statuten, pensioenreglement, Abtn en jaarverslagen. Deze formele documenten zijn voor iedere bezoeker aan de website te vinden, te raadplegen en af te drukken.

De doelgroepen worden over de financiële situatie periodiek geïnformeerd met de (digitale) nieuwsbrief en via de website. De uitgaven van de nieuwsbrieven staan op de website. Ook deze communicatie uitingen zijn op de website voor iedereen te vinden, te raadplegen en af te drukken.

b. De communicatie indien een crisis zich voordoet

In onderstaande tabel staat weergegeven hoe het pensioenfonds communiceert over het financieel crisisplan en in de verschillende stadia van een crisis.

| Communicatie-fase                    | Moment van communicatie                   | Hoofdboodschap   | Doelgroep  | Besluit inzet soort middel/kanaal  |
|--------------------------------------|---|--|--|--|
| Communicatie over het crisisplan     | Na vaststellen crisisplan, binnen 2 weken | <ul style="list-style-type: none"> <li>- bestaan en doel van crisisplan</li> <li>- inhoud op hoofdlijnen</li> <li>- belangenafweging</li> </ul>  | <ul style="list-style-type: none"> <li>- deelnemers</li> <li>- gewezen deelnemers</li> <li>- pensioengerechtigden</li> <li>- verantwoordingsorgaan</li> <li>- raad van toezicht</li> <li>- toezichthouders</li> <li>- sociale partners/werkgever</li> <li>- media</li> <li>- Achmea gepensioneerd- den vereniging</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Website</li> <li>- nieuwsbrief</li> </ul>   |
| Aanvang crisissituatie               | Binnen 2 weken na aanvang crisis          | <ul style="list-style-type: none"> <li>- verslechtering financiële situatie fonds</li> <li>- mogelijke maatregelen inclusief gevolgen</li> <li>- impact en afweging maatregelen</li> <li>- belangenafweging</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- deelnemers</li> <li>- gewezen deelnemers</li> <li>- pensioengerechtigden</li> <li>- verantwoordingsorgaan</li> <li>- raad van toezicht</li> <li>- toezichthouders</li> <li>- sociale partners/werkgever</li> <li>- media</li> <li>- Achmea gepensioneerd- den vereniging</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- bericht op website over de verslechtering van de financiële situatie</li> <li>- afstemming bestuur over verdere communicatie en inzet communicatie- middelen voor de verschillende doelgroepen</li> </ul> |
| Bestuursbesluit(en) over maatregelen | Binnen 2 weken na besluit bestuur         | <ul style="list-style-type: none"> <li>- financiële situatie</li> <li>- maatregel(en) die genomen worden</li> <li>- gevolgen van de maatregelen voor de deelnemer</li> </ul>   | <ul style="list-style-type: none"> <li>- deelnemers</li> <li>- gewezen deelnemers</li> <li>- pensioengerechtigden</li> <li>- verantwoordingsorgaan</li> <li>- raad van toezicht</li> <li>- toezichthouders</li> <li>- sociale</li> </ul>   | <ul style="list-style-type: none"> <li>- inzet communicatie- middelen om belanghebbenden te informeren over besluit en</li> </ul>  |

|                            |                                   |   |   |   |
|----------------------------|-----------------------------------|---|---|---|
|                            |                                   | - evenwichtige verdeling en belangenbehartiging<br>- verwachtingen  | partners/werkgever<br>- media<br>- agv  | uitvoering  |
| Ongedaan maken maatregelen | Binnen 2 weken na besluit bestuur | - verbetering financiële situatie<br>- maatregelen (gedeeltelijk) ongedaan gemaakt<br>- gevolgen van het ongedaan maken van de maatregelen voor de deelnemer<br>- evenwichtige verdeling en Belangenbehartiging | - deelnemers<br>- gewezen deelnemers<br>- pensioengerechtigden<br>- verantwoordingsorgaan<br>- raad van toezicht<br>- toezichthouders<br>- sociale partners/werkgever<br>- media<br>- agv | -afstemming bestuur over verdere communicatie en inzet communicatiemiddelen voor de verschillende doelgroepen |
| In te zetten middelen      |                                   | -website<br>-(digitale) nieuwsbrief<br>-deelnemersbijeenkomst<br>-helpdesk<br>-individuele gesprekken   |   |   |

Dat opgebouwde pensioenaanspraken en ingegane pensioenrechten in uiterste instantie kunnen worden verlaagd, is opgenomen in artikel 35 van het pensioenreglement. Daarin staat ook dat het pensioenfonds de betrokkenen schriftelijk informeert over een dergelijke verlaging. Het pensioenfonds heeft de communicatie rondom en met betrekking tot de uitvoering van de maatregelen in het communicatieproces verankerd.

Indien het bestuur in de uitzonderlijke situatie tot het korten van pensioenaanspraken en-rechten besluit, zal DNB direct door middel van een brief op de hoogte worden gesteld. DNB toetst een voorgenomen besluit tot korten. De (gewezen) deelnemer, de pensioengerechtigden en de werkgevers/sociale partners dienen ten minste één maand voordat de korting wordt gerealiseerd te worden geïnformeerd. DNB dient één maand voor realisatie te worden geïnformeerd.

De korting kan geen doorgang vinden zonder dat DNB hiermee heeft ingestemd. De AFM adviseert vooruitlopend op een besluit tot korting belanghebbenden te informeren omtrent een mogelijke kortingsbesluit. Dat betekent dat het wenselijk is deelnemers te informeren over een mogelijke korting op het moment dat een herstelplan wordt goedgekeurd waarin korting als mogelijke maatregel wordt genoemd. Tevens zal melding gemaakt moeten worden van de kortingsmaatregel die is opgenomen in het herstelplan in de communicatie-uitingen bij aanvang deelneming en einde deelneming.

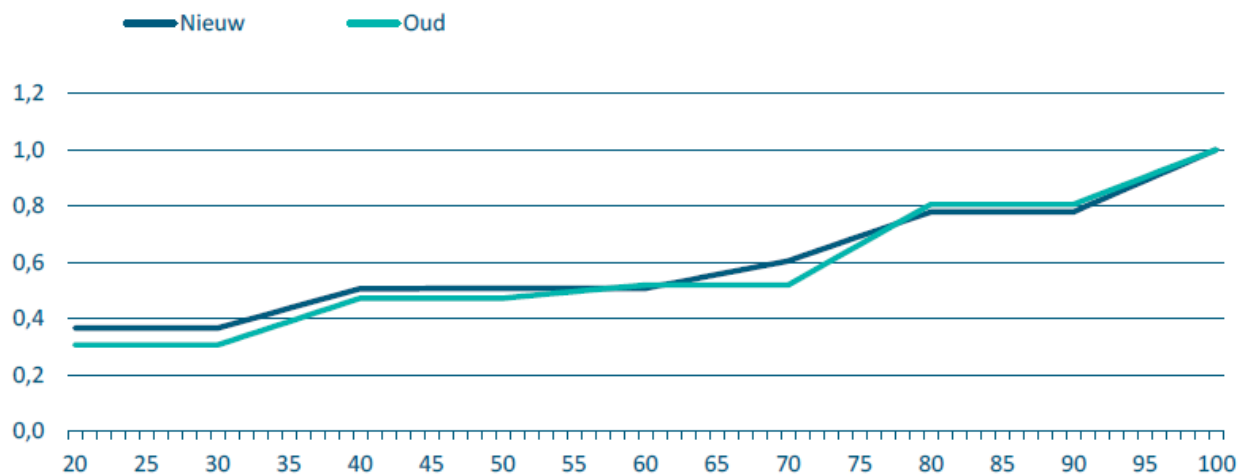
**BIJLAGE IV INCIDENTENREGELING**

De incidentenregeling is opgenomen in de gedragscode van SPA.

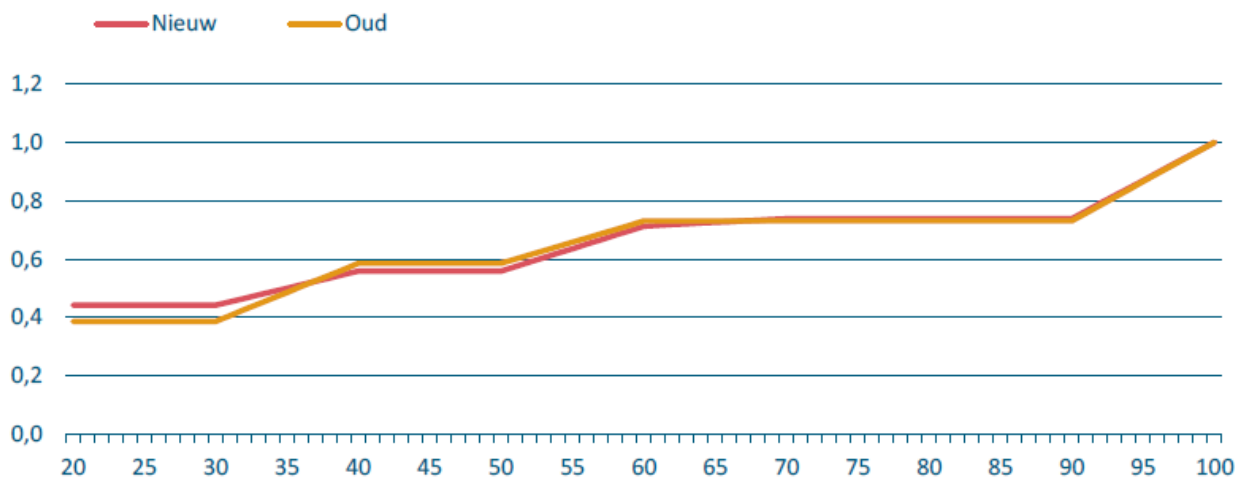
BIJLAGE V GEBRUIKTE ERVARINGSSTERFTE SPA

Ervaringssterfte hoofdverzekerde

**Ervaringssterfte mannen**

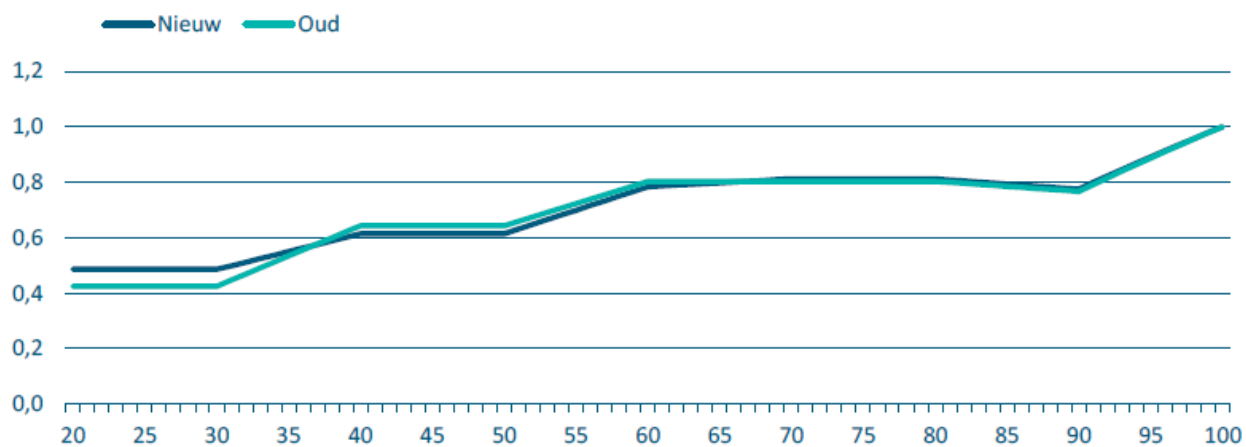


**Ervaringssterfte vrouwen**



## Ervaringssterfte medeverzekerde

### Ervaringssterfte mannen



### Ervaringssterfte vrouwen

